

LähiTapiola Kainuu-
Koillismaa Keskinäinen
Vakuutusyhtiö

Toimintakertomus ja tilin-
päättös 2023

y-tunnus: 0210339-6

Sisällysluettelo

Hallituksen toimintakertomus 2023 1

1	Avaintiedot	1
2	Tilikauden merkittävät tapahtumat	2
3	Vakavaraisuus ja riskiasema.....	3
4	Tilikauden jälkeiset tapahtumat.....	5
5	Tulevaisuuden näkymät.....	5
6	Hallinto ja vastuullisuus.....	5
7	Ehdotus voiton käyttämisestä	8
	Tilinpäätös 1.1. – 31.12.2023.....	9
8	Tilinpäätöstaulukot LähiTapiola Kainuu-Koillismaa	9
9	Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet.....	27
10	Riskienhallinnan liitetiedot.....	32
	Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset.....	37
	Tilinpäätösmerkintä.....	38

Hallituksen toimintakertomus 2023

LähiTapiola Kainuu-Koillismaa Keskinäinen Vakuutusyhtiön (LähiTapiola Kainuu-Koillismaa) kotipaikka on Kajaani ja y-tunnus O210339-6. Yhtiön toimialaan kuuluvat vapaaehtoiset vahinkovakuutukset ja liikennevakuutukset.

LähiTapiola Kainuu-Koillismaa kuuluu LähiTapiola-ryhmään ja yhdistellään LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön konsernitilinpäätökseen. Vakuutusyrityksryhmän ylin emoyritys on LähiTapiola Vahinkoyhtiö (y-tunnus O211034-2) ja sen kotipaikkana on Espoo.

1 Avaintiedot

- Vuonna 2023 Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan, korkea inflaatio, kohonneet markkinakorot ja energian hintapiikit aiheuttivat epävarmuutta talouteen. Loppuvuotta kohti epävarmuus rahoitusmarkkinoilla helpottui inflaation hidastuessa ja keskuspankkien koronnostojen päätyttyä. Epävarmuuksista huolimatta vuodesta 2023 muodostui tuloksellisesti yhtiöllemme hyvä.
- Vakavaraisuutemme säilyi vahvana ja liike-tulos kehittyi positiivisesti ollen 7,9 miljoonaa euroa (5,7 milj. € v. 2022). Tuloskehitystä tuki erityisesti hyvä sijoitustoiminnan tulos. Myös maksutulon kasvu jatkui vahvana.
- Vahinkovakuuttamisessa vahvistimme markkinajohtajan asemaamme liikennevakuuttamisessa. Yli 42 prosenttia toimialueemme autoista on liikennevakuutettu LähiTapiolassa. Myös maatalo-vakuuttamisessa olemme markkinajohtaja.
- Keskinäisenä yhtiöryhmänä käytämme tuloksemme vakavaraisuuden vahvistamiseen, omistaja-asiakkaidemme tuotteiden ja palveluiden kehittämiseen sekä asiakashyödyn kasvattamiseen. Vuonna 2023 jatkoimme merkittäviä panostuksia järjestelmäuudistuksiin, digitaalisiin palveluihin sekä automaatioon.
- Vuonna 2023 LähiTapiolan vastuullisuustyön integroitumista yhtiöiden arkeen vauhditettiin koamalla vastuullisuustavoitteemme LähiTapiolan vastuullisuusohjelmaksi. Ohjelma määrittelee ryhmän yhteiset vastuullisuustavoitteet ja tärkeimmät toimenpiteet vuoteen 2026 saakka. Haluamme lisätä vahinkojen ennaltaehkäisytyömme vaikuttavuutta, varautua uusiin riskeihin ja vahvistaa edelleen asemaamme vastuullisena sijoittajana.

Vakuutustoiminnan volyyymi ja kannattavuus	2023	2022
Ensivakuutuksen maksutulo, milj. eur.	25,7	24,2
Muutos %	6,1	1,7
Kate ennen tasotusmäärän muutosta, milj. eur.	4,1	5,7
Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua, %	81,4	73,8
Riskisuhde, %	42,9	37,3
Toimintakulusuhde, %	38,5	36,5
Korvaukset ja asiakasedut	2023	2022
Maksetut korvaukset, milj. eur.	14,3	15,0
Omaetu, milj. eur.	2,3	2,2
S-bonus, milj. eur.	0,9	0,8
Tulos ja vakavaraisuus	2023	2022
Liiketulos, milj. eur.	7,9	5,7
Kokonaistulos, milj. eur.	9,7	-1,7
Vakavaraisuussuhde, %	313,1	340,3

Vakavaraisuussuhde = hyväksyttävän oman varallisuuden määrä suhteessa vakavaraisuuspääomavaati-mukseen (Solvenssi II). Vakavaraisuuslaskenta ei kuulu lakisääteisen tilintarkastuksen piiriin.

Tunnuslukujen laskentakaavat on kuvattu tilinpäätök-sen liitetiedoissa. Tuloslaskelmaerien ja ajanjaksoon liittyvien tunnuslukujen vertailukauden lukuina on käytetty vuodentakaisia vastaavan ajanjakson lukuja. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten tunnusluku-jen vertailukauden lukuina on käytetty vuoden 2022 lopun lukuja. Tekstissä vertailukauden luvut ovat su-luissa. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavista eristä on kerrottu tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa.

2 Tilikauden merkittävät tapahtumat

2.1 Vahinkovakuutustoiminta

Vakuutuskantamme muodostuu henkilö- ja maatalasiakkaista sekä pienistä ja keskiuurista yrityksistä.

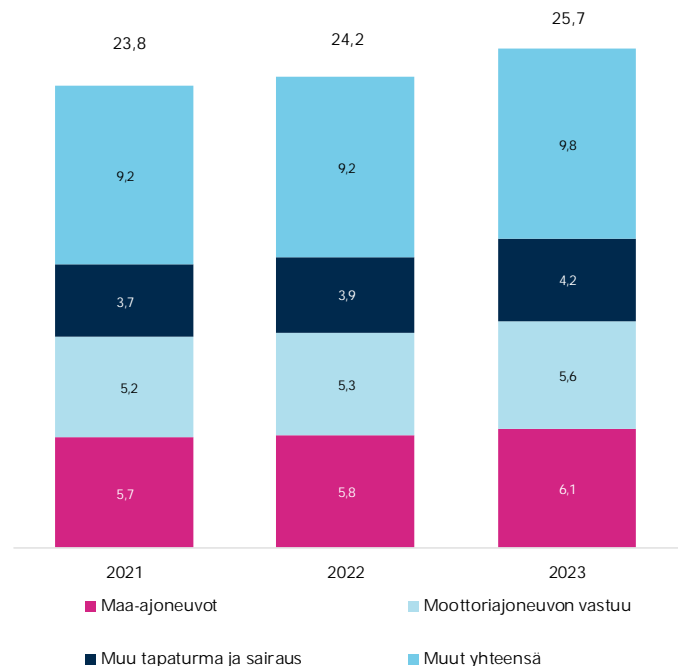
Yhtiömme toiminnassa ja toimintakulttuurissa tulee näkyä, että LähiTapiola on olemassa asiakkaitaan varten. Tavoitteenamme on tuottaa mahdollisimman suurta asiakashyötyä - yhä kilpailukyysisempään hintaan. Asiakashyötyjen kehittymistä seurataan entistä tarkemmalla tasolla. Osana digitaalista kehittämistä paransimme sekä henkilö- että yritysasiakkaidemme verkkopalveluja ja uudistimme LähiTapiola.fi-sivustomme. Digitaalisia palveluja kehittämällä helpotamme asiakkaiden itseasiointia, mutta varmistamme samalla asiantuntijapalvelun riittävän laajan saatavuuden monimutkaisempien asioiden hoidossa. Omistaja-asiakkaidemme tyytyväisyydestä kertoo osaltaan alhainen asiakaspoistuman taso. Mittava vakuutusjärjestelmien kokonaisuudistus etenee suunnitelmien mukaisesti.

Ensivakuutuksen maksutulomme oli 25,7 miljoonaa euroa (24,2 milj. €) ja kasvua edelliseen vuoteen 6,1 prosenttia. Maksutulon kasvua tukivat korkea asiakaspysyvyys ja myynnin kasvu sekä verkossa, että henkilökohtaisen palvelun kanavissa. Vakuutuslajeista maksutulon kasvu oli voimakkainta vapaaehtoisessa henkilövakuuttamisessa. Terveysvakuutusten maksutulo kasvoi 9,3 prosenttia.

Vahvistimme vuoden 2023 aikana asemaamme liikenevakuutuksen markkinajohtajana: vakuutussojimus-ten määrällä mitattuna LähiTapiola Kainuu-Koillismaan markkinaosuus oli vuoden lopussa yli 42 prosenttia. LähiTapiola-ryhmä on myös maatalavakuuttamisen markkinajohtaja 65 prosentin markkinaosuu- della tilojen pääasiallisena vakuutusyhtiönä.

Siitäkin huolimatta, että korvauskulut kasvoivat vuonna 2023, varsinaisen vakuutustoiminnan kannattavuutta kuvaava riskisuhde oli matalalla tasolla johon korvausvastuun positiivisesta muutoksesta. Korvausvastuun kehityksen aiheutti suurimmalta osin kertaluontoinen laskuperustekorona muutos. Vahinkojen määrä kasvoi useissa vakuutuslajeissa yhteiskunnallisen aktiviteetin lisääntyneenä. Henkilövakuutuksissa myös hoitovelan purkautuminen ja Kela-korvausten leikkaukset lisäsivät maksettuja korvauksia. Korkea inflaatio kasvatti korvauskuluja, kun työpanosten ja materiaalien hinnat nousivat laajasti eri palveluntuotajilla.

LähiTapiola Kainuu-Koillismaa Ensivakuutuksen maksutulon kehitys vakuutusluokkaryhmittäin, milj. eur.

Korvauskulumme olivat 12,1 miljoonaa euroa (10,4 milj. €) ja riskisuhteemme ilman perustekorkokulua 42,9 prosenttia (37,3 %). Omaisuuden ja toiminnan yli 300 000 euron suurvahinkoja sattui vain 1 kappale (0 kpl). Maksoimme asiakkaille vahinkovakuutuksen korvauksia 14,3 miljoonaa euroa (15,0 milj. €). Lisäksi hyvitimme vakuutusmaksuista keskittämisetuina 2,3 miljoonaa euroa (2,2 milj. €) ja S-ryhmän bonuksena 0,9 miljoonaa euroa (0,8 milj. €).

Vahinkovakuutuksen volyymin kasvu, inflaatio sekä panostukset liiketoiminnan kehittämiseen ovat vaikuttaneet yhtiömme toimintakuluihin. Toimintakulumme olivat 8,9 miljoonaa euroa (8,2 milj. €) ja vahinkovakuuttamisen tehokkuutta mittaava toimintakulusuhteemme nousi 2,0 prosenttiyksikköä ja oli 38,5 prosenttia (36,5 %).

Haastavasta korvaus- ja kustannuskehityksestä huolimatta vahinkovakuutustoimintamme on pysynyt kannattavana. Vakuutustekninen katteemme ennen tasoitusmäärän muutosta oli 4,1 miljoonaa euroa (5,7 milj. €). Yhdistetty kulusuhteemme ilman perustekorkokulua oli 81,4 prosenttia (73,8 %).

Vahinkovakuutuksessa korvauskuluihin sisältyy kertaluontoisia eria liittyen vastuuvelan laskuperusteiden ja laskentatavan muutoksiin. Yhteisvaikutus eristä paransi 2,1 miljoonaa euroa vakuutusteknistä katetta ennen tasoitusmäärän muutosta. Muutoksista ja niiden vaikutuksista on kerrottu tarkemmin tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa.

2.2 Sijoitustoiminta ja talouden liiketoiminta

Sijoitustoiminnan tarkoitus on tuottaa arvoa omistaja-asiakkaillemme, ja sijoitustoiminnan tuotoilla mahdollistetaan vakavaraisuuden ylläpitäminen sekä kilpailukykyisten palveluiden tuottaminen asiakkaillemme tulevaisuudessakin.

Vuosi 2023 käynnistyi epävarmoissa tunnelmissa. Venäjän hyökkäyssota, inflaatio ja rahapolitiikan kiristykset heikensivät talouksien ja rahoitusmarkkinoiden näkymiä. Vuoden jälkimmäisellä puoliskolla epävarmuus helpotti inflaation hidastuessa ja keskuspankkien lopettaessa koronnostot. Samalla rahataloudelliset olosuhteet kevenivät korkojen laskun, yrityslainojen riskillisen kutistumisen ja osakemarkkinoiden vahvistumisen myötä. Kokonaisuutena osakkeiden ja joukkovelkakirjalainojen toteutuneet tuotot muodostuivat lopulta poikkeuksellisen vahvoiksi. Valuuttamarkkinoilla euro vahvistui dollaria vastaan, mikä heikensi dollarisijoitusten tuottoja euroissa mitattuna.

Maailman johtavat keskuspankit jatkoivat ohjauksien nostoja vuoden kolmannelle neljännekselle saakka. Vaikka yksittäiset koronnostot ovat olleet poikkeuksellisen suuria, Yhdysvaltain talouskasvu on jatkanut vahvana. Euroalueella tilanne on sitä vastoin huolestuttava ja Kiinan talouden kehitys on ollut pettymys. Rahapolitiikan kiristykset vaikuttavat reaali-talouteen 6–18 kuukauden viipeellä, jonka seurauksena maailmantalous voi yllättää negatiivisesti vuonna 2024. Sijoitusmarkkinoiden ja talouspolitiikan tekijöiden näkökulmasta mahdollisen taantuman syvyys, kesto ja laajuus vaikuttavat tuleviin päätöksiin.

Vuodesta 2023 muodostui lopulta sijoituksellisesti hyvä LähiTapiola Kainuu-Koillismaalle, kun sekä osake- että korkosijoitukset tuottivat selvästi positiivisesti. Ainoastaan kiinteistösijoituksissa tuotot jäivät negatiivisiksi. Sijoitustoiminnan nettotuottomme oli 3,6 miljoonaa euroa (-0,1 milj. €). Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin oli 5,4 prosenttia (-7,1 %). Sijoituksista yli 51 prosenttia oli osakesijoituksiin luokiteltavia.

Sijoitustoiminta	2023	2022
Sijoitusten nettotuotto käyvin arvoin, %	5,4	-7,1
Korkosijoitukset	7,2	-12,0
Osakesijoitukset	7,2	-5,0
Kiinteistösijoitukset	-3,8	-0,1
Sijoitusten allokaatio, %		
Korkosijoitukset	33,8	34,6
Osakesijoitukset	51,9	49,6
Kiinteistösijoitukset	14,3	15,8
Sijoitusomaisuus käyvin arvoin, milj. eur.	105,5	99,0

LähiTapiola-ryhmän monipuolisia säästämisen ja sijoittamisen palveluita tarjoavat LähiTapiola Varainhoito –konsernin yhtiöt: LähiTapiola-rahastojen ja si-

joitusasiakkaiden varainhoitajana toimiva LähiTapiola Varainhoito Oy, sijoitusrahastotoimintaa harjoittava Seligson & Co Rahastoyhtiö Oyj, vaihtoehdorahastojen hoitaja LähiTapiola Vaihtoehtorahastot Oy tytäryhtiöineen sekä kiinteistösijoituksia hallinnoiva LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy tytäryhtiöineen. LähiTapiola-ryhmän henkivakuutustoimintaa harjoittava LähiTapiola Henkiyhtiö tarjoaa yksityishenkilöille ja yrityksille myönnettävät yksilölliset henkivakuutukset, ryhmähenkivakuutukset, yksilölliset eläkevakuutukset ja kapitalisaatiosopimukset sekä yrityksille myönnettävät ryhmäeläkevakuutukset. Lisäksi LähiTapiola Rahoitus Oy tarjoaa osamaksu- ja rahoitusleasingrahoitusta sekä kaupintapalveluita.

2.3 Luottoluokitus

Luottoluokittaja Standard & Poor's on tehnyt luottoluokitusarvion LähiTapiola-ryhmästä vuodesta 2019 alkaen.

Standard & Poor's antoi 17.10.2023 LähiTapiola Vahinkoyhtiölle luokituksen A vakain näkymin. Luokituksen vaikuttivat ryhmän vahva vakavaraisuus sekä hyvä tuloksellisuus edellisvuosina. Luokitus ja näkymät olivat vastaavat kuin edellisessä luokituksessa loka-kuussa 2022. Standard & Poor's näkee LähiTapiolan säilyttävän johtavan aseman kansallisessa vakuutusmarkkinassa.

3 Vakavaraisuus ja riskiasema

3.1 Vakavaraisuuden hallinta

Vakavaraisuuden hallinta on osa ryhmän ja sen yhtiöiden riskienhallintaa. Vakavaraisuuden hallinnan lähtökohtana on, että ryhmällä ja yhtiöillä on riittävästi vakavaraisuuspääomaa veloitteidensa täyttämiseksi ottaen huomioon odotetut ja odottamattomat tappiot. Keskinäisen yhtiömuodon vuoksi vakavaraisuuden hallinnassa korostetaan asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvaa varmistamista koko ryhmän ja sen yhtiöiden hyvällä vakavaraisuudella.

LähiTapiola-ryhmä muodostaa Vakuutusyhtiölain mukaisen vakuutusyhtiöryhmän sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukaisen vakuutus- ja rahoitusryhmittymän. Ylimpänä emoyrityksenä LähiTapiola Vahinkoyhtiön tehtävänä on varmistaa, että ryhmä ja sen yhtiöt täyttävät lakisääteiset vakavaraisuuteen liittyvät vaatimukset. LähiTapiola-ryhmän ja sen vakuutusyhtiöiden vakavaraisuudet lasketaan käyttämällä Solvenssi II -standardikavaa. Vakavaraisuuslaskenta ei kuulu lakisääteisen tilintarkastuksen piiriin.

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja alueyhtiöiden välillä on solmittu yhteisvastuusopimus, jonka tarkoituksena on turvata LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden vakavaraisuus. Sopimus määrittelee toimintaperiaatteet päätöksentekomenettelyineen sellaista poikkeuksellista tilannetta varten, jossa jonkin ryhmään kuuluvan yhtiön

vakavaraisuus on vaarantunut tai vaarantumassa. Sopimuksen mukaan LähiTapiola Vahinkoyhtiö ja alueyhtiöt ovat velvollisia tarvittaessa pääomittamaan toista ryhmän yhtiötä edellyttäen, että pääomittavan yhtiön oma vakavaraisuus on riittävällä tasolla sekä pääomitusta tehtäessä, että sen jälkeen. Yhteisvastuusopimuksen velvoittaman pääomituksen määrä on rajoitettu suhteessa pääomittavan yhtiön omaan varallisuuteen.

Yhteisvastuusopimuksessa on sovittu myös siitä, että LähiTapiola Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön ja ryhmän varainhoitoyhtiöiden (LähiTapiola Varainhoito Oy, LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy, LähiTapiola Vaihtoehtorahastot Oy) vakavaraisuutta tuetaan tarvittaessa vastaavin periaattein takuu- ja osakepääomaosuuksien mukaisissa suhteissa. Myös LähiTapiola Rahoitus Oy:n vakavaraisuuden varmistamisessa noudatetaan soveltuvin osin yhteisvastuusopimuksen periaatteita. Nämä yhtiöt eivät kuitenkaan ole yhteisvastuusopimuksen osapuolia, eivätkä ne näin ollen voi sopimukseen vedoten vaatia lisäpääomitusta.

LähiTapiola-ryhmän vahinkovakuutusyhtiöt lukeutuvat toimialan vakavaraisimpiin yhtiöihin Suomessa ja tällä hetkellä ryhmän kaikkien yhtiöiden vakavaraisuus on vahvalla tasolla. Ryhmän vakavaraisuuden hallinnasta kerrotaan tarkemmin vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskevista kertomuksista osoitteessa www.lahitapiola.fi. Vuotta 2023 koskeva LähiTapiola-ryhmän kertomus julkaistaan 8.4.2024 mennessä.

3.2 Vakavaraisuusasema

Vakavaraisuussuhteemme (yhtiön hyväksyttävän oman varallisuuden määrä suhteessa vakavaraisuuspääomavaatimukseen) oli 313,1 prosenttia (340,3 %). Yhtiömme vakavaraisuussuhde heikkeni hieman tilikauden aikana, pysyen kuitenkin vahvalla tasolla. Vakavaraisuussuhteen muutokseen vaikutti erityisesti osakemarkkinan myönteisen kehityksen myötä kasvaneet markkinariskit sekä korkotason lasku, joka nosti vakavaraisuuslaskennan vastuuvälin määrää.

Yhtiömme likviditeettitilanne oli hyvällä tasolla tilikauden aikana. Mahdollisiin likviditeettitarpeisiin on varauduttu riittävällä käteisen määrällä ja varmistamalla, että sijoitusomaisuudessa on riittävästi likvidejä sijoituksia, jotka ovat nopeasti muutettavissa käteiseksi.

3.3 Riskiasema

Toiminnan merkittävimmät riskit ovat vakuutusriskit, sijoitustoimintaan liittyvät markkinariskit, operatiiviset riskit sekä toimintaympäristön ja strategian riskit.

Vahinkovakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät vakuutustuotteiden hinnoitteluun, inflaatioon, kuolleisuudessa tapahtuviin muutoksiin sekä jälleenvakuutussuojiiin.

Markkinariski aiheutuu varojen markkina-arvojen vaihtelusta, sisältäen muun muassa korkojen, osakekurssien tai valuuttakurssien muutoksen aiheuttaman vaihtelun.

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Oikeudelliset riskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin.

Toimintaympäristön ja strategian riskit sisältävät muun muassa yleiseen toimintaympäristöön, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksiin, kilpailuun ja kilpailijoihin sekä strategian sisältöön ja toteuttamiseen liittyvät riskit. Toimintaympäristön ja strategian riskejä korostavat vakuutusosalalla samanlainen talouskehityksen epävarmuus ja toimintaympäristön yhä nopeutuva muutosvauhti: muun muassa digitalisaation tuoma murros, toimialaliikumukset, uudenlaiset toimijat ja yhteenliittymät, väestörakenteen muutos, kansainvälistyminen sekä ilmastonmuutos.

Suomen vaisu talouskehitys alkuvuonna 2023 sekä syksyn heikot tilastotiedot ja luottamusindikaattorit vahvistavat kuvaa finanssisektorin haastavasta toimintaympäristöstä. Suomen bruttokansantuotteen osalta ennustetaan edelleen heikkoa kehitystä vuonna 2024. Inflaation ja korkojen säilyminen korkeammalla tasolla ennakoitua pidempään voi hidastaa talouskasvun alkamista. Toimintaympäristön riskejä talouskehitykselle luovat myös esimerkiksi geopoliittiset jännitteet, Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan, energiahintojen kehitys, kansainvälisten rahoitusmarkkinoiden mahdolliset häiriöt sekä kotitalouksien korkea velkaantuminen. Energiahintojen ja elinkustannusten yleinen nousu sekä korkojen kohoaminen heikentävät finanssisektorin asiakkaiden maksukykyä. Vaikka palkansaajien nimellisansioiden kehitys on säilynyt hyvänä, inflaatio pienentää jatkossakin kotitalouksien reaalisia tuloja ja käytettävissä olevia varoja. Korkeammat korot ja heikkenevä talous voivat myös vähentää palveluiden kysyntää merkittävästi.

Toimintaympäristön epävarmuudet ja erilaisten finanssisektoriin kohdistuvien sokkien toteutuminen altistavat rahoitusmarkkinat äkillisille markkinaheilahteluille. Toteutuessaan varallisuuserien negatiiviset hinnannuutokset esimerkiksi osake- ja velkakirjamarkkinoilla kasvattaisivat yhtiöiden sijoitustappioita. Lisäksi kiinteistösektorin ja rakennusalan tilanne on erityisen heikko, mikä kasvattaa sekä luottoriskejä että kiinteistösijoitusten arvostuksiin liittyviä riskejä.

Pidemmällä tähtäimellä finanssisektorin toimijoita haastavat epävakaa taloudellisen toimintaympäristön lisäksi pitkäaikaiset muutostrendit, kuten ilmastonmuutoksen vaikutukset (ESG-riskit) ja niiden ehkäisyyn tähtäävät toimet, demografiset muutokset, digitalisaatio, uudet teknologiat, tuotteet ja toimintatavat sekä kyberriskit.

LähiTapiola-ryhmän riskienhallinnasta ja merkittävimmistä riskeistä kerrotaan tarkemmin tilinpäätöksen riskienhallinnan liitetiedoissa sekä vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskevassa kertomuksessa osoitteessa www.lahitapiola.fi.

4 Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Liiketoiminta on jatkunut tilikauden päättymisen jälkeen olennaisilta osin odotusten mukaisena.

Alkuvuoden kova pakkasjakso on ruuhkauttanut korvausneuvontaa ja aiheuttanut vahinkokäsittelymäärän kasvua erityisesti ajoneuvo- ja rakennuspuolella.

LähiTapiola Kainuu-Koillismaa maksaa osan takuupääomastaan takaisin LähiTapiola Vahinkoyhtiölle tilikauden 2024 aikana. Takaisinmaksu vaatii vielä yhtiökokouksen hyväksynnän.

Yhtiö jatkaa käyttörahastolahjoitusten antamista yleishyödyllisille toimijoille. Saajat määritellään vuosittain eri teemojen mukaisesti. Vuoden 2024 teemotus on käynnissä.

Sijoitusmarkkinoiden tuotto on ollut alkuvuodesta maltillisesti positiivisen puolella.

5 Tulevaisuuden näkymät

5.1 Vahinkovakuutustoiminta

Kansantalouden näkymät vuodelle 2024 ovat heikohkot, mutta vahinkovakuutuksen markkinanäkymä on varovaisen myönteinen. Maltillistuva inflaatio ja vuonna 2024 realisoituvat palkankorotukset parantavat kuluttajien ostovoimaa. Työttömyyden merkittävää kasvua ei ole nähtävissä lyhyellä aikavälillä.

Geopoliittiset riskit ovat edelleen korkealla tasolla. Venäjän aloittama hyökkäyssota on pysyvästi muuttanut Euroopan turvallisuustilannetta ja vastakkainasettelu demokratioiden ja itsevaltaisten valtioiden välillä kärjistyy. Sijoitusmarkkinoilla voidaan nähdä voimakkaita heilahteluja.

Kotimaisessa vahinkovakuutusmarkkinassa asiakaskollisuus on korkealla tasolla ja vakuutusturvasta ei olla tinkimässä ensimmäisenä. Asiakasomisteisena yhtiönä LähiTapiola kehittää palveluitaan asiakkaiden tarpeiden pohjalta. Digitaalisen murroksen myötä verkkopalvelujen kehitykseen panostetaan merkittävästi.

LähiTapiolan vahinkovakuutustoiminnan kehityspanostukset kohdistuvat perusjärjestelmäudistukseen, taloudellisen hyödyn kasvattamiseen omistaja-asiakkaillemme sekä asiointi- ja ostomahdollisuuksien parantamiseen.

5.2 Sijoitusmarkkinoiden näkymät

Sijoitustoiminnan näkymät vuodelle 2024 ovat edelleen epävarmat. Suurimmat riskit liittyvät politiikkaan ja geopolitiikkaan. Yli puolet maailman väestöstä äänestää kuluvana vuonna vaaleissa ja tulokset voivat aiheuttaa merkittävää epävakautta toimintaympäristöön. Tärkeimmät vaalit pidetään Yhdysvalloissa, jossa maalle valitaan uusi presidentti. Myös geopolitiikan osalta tilanne on aikaisempaa haastavampi: Venäjän hyökkäyssota jatkuu, Lähi-idän kriisi uhkaa eskaloitua ja Taiwanin tilanne on vaarassa kiristyä entistään.

Suhdannenäkymä on sen sijaan edellisvuotta parempi. OECD:n ennakoivat suhdanneosoittimet kertovat jo talouden elpymisodotuksista, mutta Venäjän hyökkäyssodan laajeneminen, Lähi-idän tilanteen eskaloituminen ja sitä kautta raaka-aineiden hintojen uusi nousu kasvattaisivat alasuuntaisia riskejä. Lisäksi johdettavien keskuspankkien liiallinen viivyttely rahapolitiikan kevennysten aloittamisessa ja Kiinan kiinteistösektorin tilanne aiheuttavat epävarmuutta sijoitusmarkkinoilla.

Vuosi 2024 tiivistyy sijoituksellisesti todennäköisesti siihen, ehtivätkö inflaatio ja korkotasot laskemaan riittävän nopeasti vai aiheuttavatko rahapolitiikan viime vuosien kiristykset taantuman lopulta myös Yhdysvaltoihin. Maailmanlaajuinen taloustaantuma yhdistettynä pörssiyritysten tulostason laskuun vetäisi todennäköisesti myös maailman pörssit laskuun ja aiheuttaisi sitä kautta sijoittajille tappioita. Toisaalta inflaation nopea lasku mahdollistaisi rahapolitiikan merkittävän keventämisen jo tämän vuoden aikana, jolloin sijoitusvuodesta voisi tulla hyväkin.

Näiden lähtökohtien valossa LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden sijoitustoiminnan näkyisiin sisältyä edelleen poikkeuksellisen paljon epävarmuutta. Sijoitustuotoilla on huomattava vaikutus vakuutusyhtiön tuloksessa. Hyvän vakavaraisuustason ja vakavaraisuuden hallintaan panostamisen myötä LähiTapiola-ryhmä on hyvin varautunut sijoitusmarkkinoiden eri kehityskuluihin.

6 Hallinto ja vastuullisuus

6.1 LähiTapiola-ryhmän rakenne

LähiTapiola-ryhmän vakuutusyhtiöt ovat keskinäisiä yhtiöitä, jolloin niiden omistajia ovat vakuutusnotattajat ja takuupääoman omistajat. LähiTapiola Vahinkoyhtiöllä on vakuutusyhtyröhmän ylimpänä emoyrityksenä LähiTapiola-ryhmään ulottuva vastuu ryhmän ja sen yhtiöiden luotettavan hallinnon, vakavaraisuuden valvonnan, riskienhallinnan, sisäisen valvonnan sekä näihin liittyvän viranomaisraportoinnin järjestämisestä. LähiTapiola-ryhmän yhtiöt ovat järjestäneet keskinäiset vastuunsa ja työnjakonsa ryhmän sisäisin

sopimuksin. LähiTapiola Vahinkoyhtiön tilinpäätös julkaistaan osoitteessa www.lahitapiola.fi.

6.2 Hallinto ja johtamisjärjestelmä

Noudatamme hallinnossa hyvää hallinnointitapaa, joka perustuu vakuutus- ja rahoitusalaan koskevaan lainsäädäntöön, Finanssivalvonnan antamiin määräyksiin ja ohjeisiin sekä keskinäisiin vakuutusyhtiöihin soveltuvin osin myös listayhtiöiden hallinnointikoodiin. LähiTapiola Vahinkoyhtiö antaa toimintakertomuksesta erillisenä dokumenttina selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin suosituksen mukaisella tavalla (1.1.2020). Selvitys LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja LähiTapiola Henkiyhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on nähtävillä osoitteesta www.lahitapiola.fi.

6.2.1 Yhtiökokous

LähiTapiola Kainuu-Koillismaan yhtiökokous pidettiin 11.5.2023. Kokouksessa vahvistettiin tilinpäätös vuodelta 2022, päätettiin yhtiön tuloksen käyttämisestä, myönnettiin vastuuvapaus hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle ja valittiin yhtiön tilintarkastaja. Kokouksessa vahvistettiin lisäksi hallintoneuvoston jäsenten lukumäärä ja palkkiot sekä valittiin uudet hallintoneuvoston jäsenet.

6.2.2 Hallintoneuvosto

Hallintomallimme vaikuttaa keskeisesti keskinäinen yhtiömuoto, jossa vakuutuksenottajat ovat yhtiömme osakkaita. Koska osakkaiden määrä on näin ollen hyvin laaja, on yhtiöiden hallintoneuvostoilla ja hallituksilla juridisten tehtäviensä ohella merkittävä rooli vakuutusyhtiöiden omistajaohjauksessa sekä yhtiöiden ja niiden osakkaiden välisenä vuorovaikutuskanavana.

Hallintoneuvostomme jäsenet ovat Heikki Kanninen (puheenjohtaja), Jari Haapaniemi (varapuheenjohtaja), Mika Haataja, Riikka Huotari, Marjo Kangasjarju, Jaana Kari, Markku Karjalainen, Tommi Karjalainen, Katja Kemppainen, Lassi Keränen, Anu Kilponen, Sarianna Koivumäki, Jukka Kärnä, Kati Käsmä, Elisa Leinonen-Korkiamäki, Jarkko Mettala, Mari Mötönen, Ilkka Parviainen, Terho Pekkala, Virva Saastamoinen ja Markku Suutari.

Hallintoneuvoston palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä "Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset".

Hallintoneuvoston nimitystoimikunta

Hallintoneuvoston nimitystoimikunnan tarkoituksena on varmistaa valintaesitysten valmistelun monipuolisuus ja läpinäkyvyys valittaessa jäseniä yhtiön hallintoneuvostoon ja hallitukseen. Nimitystoimikunta valmistelee esitykset koskien hallintoneuvoston sekä hallituksen henkilövalintoja.

Hallintoneuvoston nimitystoimikunnan jäsenet ovat Heikki Kanninen (puheenjohtaja), Jari Haapaniemi, Mika Haataja ja Riikka Huotari.

6.2.3 Hallitus

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Sen tulee myös huolehtia kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Tilikaudella 1.1. - 31.12.2023 hallituksen puheenjohtajana toimi Ari Piirainen, varapuheenjohtajana Maria Virranniemi ja jäsenenä Kaisa Valkama-Kettunen, Ville Hälinen, Veijo Karhu ja Reijo Härkönen.

Hallituksen palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä "Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset".

6.2.4 Johtoryhmä

LähiTapiola Kainuu-Koillismaan johtoryhmä vastaa hallituksen sille antamien tehtävien valmistelusta, päätöksenteosta ja täytäntöönpanosta.

Yhtiön johtoryhmään kuuluvat Olli Kokkonen (puheenjohtaja), Katja Tirkkonen, Piia Kurkinen, Jari Komulainen ja Mikko Sirviö.

6.2.5 Toimitusjohtaja

LähiTapiola Kainuu-Koillismaan toimitusjohtajana toimii KTM Olli Kokkonen.

Toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä "Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset".

6.2.6 Tilintarkastaja

Yhtiökokous valitsi LähiTapiola Kainuu-Koillismaan tilintarkastajana jatkamaan KPMG Oy Ab, jonka nimeämänä yhtiön päävastuullisena tilintarkastajana toimii Petter Westerback / Timo Nummi, KHT.

6.2.7 Valvova viranomainen

LähiTapiola Kainuu-Koillismaa on julkisen valvonnan alainen vahinkovakuutusyhtiö, jota valvoo Finanssivalvonta. Finanssivalvonta valvoo ja tarkastaa, että vakuutuslaitokset noudattavat lakia ja hyvää vakuutus tapaa ja käyttävät toiminnassaan asianmukaisia menettelytapoja. Se seuraa ja arvioi valvottaviensa taloudellista asemaa, johtamis-, valvonta- ja riskienhallintajärjestelmiä, toimintaedellytyksiä sekä toimintaympäristön muutoksia.

6.2.8 Lähipiiri

LähiTapiola Kainuu-Koillismaan lähipiiristä kerrotaan tilinpäätöksen liitetiedoissa.

6.3 Henkilöstö ja palkitseminen

LähiTapiola Kainuu-Koillismaan henkilöstön lukumäärä oli tilikaudella keskimäärin 40 (42) henkilöä.

Kannustinpalkkiojärjestelmät ovat keskeinen osa palkitsemisjärjestelmäämme ja niiden tarkoituksena on tukea strategisten ja operatiivisten tavoitteiden saavuttamista henkilöstöä kannustamalla ja sitouttamalla. Kannustinpalkkiojärjestelmät koostuvat vuositulospalkkiojärjestelmistä ja ylimmän johdon pitkän aikavälin kannustinpalkkiojärjestelmästä. Palkitsemisjärjestelmää vahvistettaessa pyritään varmistumaan siitä, että se on yhtiön ja LähiTapiola-ryhmän liiketoimintastrategian sekä tavoitteiden ja arvojen mukainen ja että se vastaa yhtiöryhmän pitkän aikavälin etua, ja on sopusoinnussa yhtiöryhmän hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa eikä kannusta liialliseen riskinottoon.

Johdon tulospalkkiot perustuvat yhtiön tuloksiin vaikuttaviin elementteihin ja henkilöstö- ja asiakaskokemukseen. Mittarit ovat pääosin virallisiin tunnuslukuihin perustuvia. Tavoitteet johdetaan yhtiöryhmän strategiasta. Johdon pitkän aikavälin kannustinpalkkiointi perustuu yhtiöryhmän asiakaskokemuksen strategiaan tavoitteisiin, joita mitataan useamman vuoden jaksolta.

LähiTapiola Kainuu-Koillismaan ylimmän johdon eläkeikä määräytyy työeläkelainsäädännön mukaan. Maksettava eläke perustuu työnantajan maksamiin vakuutusmaksuihin ja niille kertyvään korkotuottoon.

Yhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle ja tämän sijaiselle tilikauden 2023 aikana maksetut palkat ja palkkiot esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa. LähiTapiola-ryhmän palkitsemisperiaatteista kerrotaan tarkemmin LähiTapiola-ryhmän palkitsemisraportissa osoitteessa www.lahitapiola.fi.

6.4 Vastuullisuus

LähiTapiolan vastuullisuustyötä ohjaa LähiTapiolan ryhmästrategia ja Omistajatahto. Ydinliiketoimintomme, vakuuttaminen ja sijoittaminen, ovat myös vastuullisuustyömme tärkeimmät välineet. Vakuuttajana vahvistamme suomalaisen yhteiskunnan vakautta ja turvallisuutta. Vastuullisena sijoittajana jätämme positiivisen jälkemme maailmaan.

Vastuullisuus on LähiTapiolalle kannattavan ja pitkäjänteisen liiketoiminnan välttämätön edellytys. Tärkein tehtävämme on tarjota riittävää ja kohtuuhintaista vakuutusturvaa myös muuttuvien riskien maailmassa. Vastuullisuuden vaikuttavuuden parantaminen on yksi LähiTapiolan strategiakauden 2022–2026 viidestä tavoitteesta. Haluamme olla vaikuttavan vastuullisuuden suunnannäyttäjät toimialallamme, kaikkialla Suomessa.

LähiTapiolan-ryhmän vastuullisuusohjelma 2022–2026 ohjaa myös LähiTapiola Kainuu-Koillismaan vastuullisuustyötä. Vastuullisuusohjelma määrittelee ryhmän yhteiset vastuullisuustavoitteet ja tärkeimmät toimenpiteet.

LähiTapiola Kainuu-Koillismaan vastuullisuuden perustana on erinomainen henkilöstökokemus. Vastuullisuuden ytimessä ovat vakuuttamisen luotettavuus ja asiantuntijuus. Vastuullisuus ulottuu hiilijalanjäljen pienentämiseen ja sijoittamisen eettisyyteen. Myös omistaja-asiakkaat voivat vaikuttaa hiilipäästöihin valitsemalla käyttöönsä paperittoman palvelun ja e-laskun.

LähiTapiola-ryhmä on sitoutunut YK:n kestävän vakuuttamisen periaatteisiin (Principles for Sustainable Insurance). Periaatteet määrittelevät vakuutusalan vastuulliset toimintatavat, jotka tukevat YK:n kestävän kehityksen ja Pariisin ilmastopöytäkirjan tavoitteita. LähiTapiola Varainhoito -konserni on sitoutunut YK:n tukemiin vastuullisen sijoittamisen periaatteisiin (Principles for Responsible Investment).

Ryhmän vastuullisuuden ohjausryhmä ohjaa vastuullisuuden kehittämistä, vastuullisuusohjelman toimeenpanoa ja varmistaa sääntelyn vaatimusten ennakoimista. Vastuullisuuden johtamista tukee säännöllisesti kokoontuva hallinnon edustajien vastuullisuustyöryhmä.

Vuonna 2023 panostettiin laadukkaaseen johtamiseen. Yhtiön esihenkilöt sitoutuivat johtamislupauksiin, joiden mukaan henkilöstöjohtaminen tapahtuu arvostavasti, aktiivisesti ja tavoitteellisesti. Henkilöstökokemusta mitattiin ROIHU-kyselyssä, jonka tuloksena henkilöstötyytyväisyys on erinomaisella tasolla AAA. Lupaukset saavat jatkoa vuonna 2024, kun työntekijälupaukset lanseerataan.

LähiTapiola on merkittävä valtakunnallinen ja alueellinen lahjoittaja. Vuonna 2023 ryhmän yhtiöt tukivat erilaisia yhteisöjä 3,2 miljoonalla eurolla. Vuonna 2023 ryhmän yhtiöt lahjoittivat yhteensä 459 000 euroa mielen hyvinvointia tukeviin hankkeisiin ja matkan kynnyksen ennaltaehkäiseviä palveluita tarjoaville toimijoille. Paikallisyhteisöjen ja haja-asutusalueiden arjen turvallisuutta parantavia hankkeita sekä vapaaehtoisen pelastustoiminnan turvaamista ympäri Suomen yhtiöt tukivat 445 000 eurolla.

LähiTapiola Kainuu-Koillismaa lahjoitti henkistä hyvinvointia, lähiympäristön viihtyisyyttä ja turvallisuutta edistävälle yleishyödyllisille toimijoille 100 000 euroa. Paikallisia lahjoituksensaajia oli 55 eri tahoa, mm. kyläyhdistyksiä, SPR:n ystävätoiminta ja vapaaehtoinen pelastustoiminta.

Kerromme LähiTapiola-ryhmän vastuullisuudesta ja vuoden 2023 toiminnasta erillisessä vastuullisuusraportissa, joka julkaistaan osoitteessa www.lahitapiola.fi

7 Ehdotus voiton käyttämisestä

Hallituksen ehdotus

Hallitus ehdottaa LähiTapiola Kainuu-Koillismaan yhtiökokoukselle, että vuoden 2023 tilikauden voitto, 5 756 944,89 euroa, siirretään varmuusrahastoon, josta maksetaan takuupääoman korkona 523 166,62 euroa ja siirretään käyttörahastoon 200 000,00 euroa.

Mikäli hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä hyväksytään, jakautuu yhtiön oma pääoma sen jälkeen oheisen taulukon mukaisesti.

Oma pääoma ehdotuksen jälkeen:

Oma pääoma, eur.	36 685 702,41
Pohjarahasto	1 472 260,72
Takuupääoma	9 688 270,69
Varmuusrahasto	24 672 780,00
Käyttörahasto	852 391,00

Tilinpäätös 1.1. – 31.12.2023

8 Tilinpäätöstaulukot LähiTapiola Kainuu-Koillismaa

8.1 Tuloslaskelma, LähiTapiola Kainuu-Koillismaa

VAKUUTUSTEKNIINEN LASKELMA	Liite	1.1.2023 - 31.12.2023	1.1.2022 - 31.12.2022
Vakuutusmaksutuotot			
Vakuutusmaksutulo	1	25 697 081,15	24 223 917,52
Jälleenvakuuttajien osuus		-1 869 529,89	-1 738 108,19
Vakuutusmaksutulo omalla vastuulla		23 827 551,26	22 485 809,33
Vakuutusmaksuvastuun muutos		-746 607,00	-147 935,00
Vakuutusmaksuvastuun muutos yhteensä		-746 977,00	-147 565,00
Vakuutusmaksutuotot yhteensä		23 080 574,26	22 338 244,33
Korvauskulut			
Maksetut korvaukset		-16 295 383,70	-16 930 526,77
Jälleenvakuuttajien osuus		645 377,98	2 263 216,05
Maksetut korvaukset omalla vastuulla		-15 650 005,72	-14 667 310,72
Korvausvastuun muutos		3 509 171,00	5 271 202,00
Jälleenvakuuttajien osuus		18 410,96	-1 021 333,45
Korvausvastuun muutos yhteensä		3 527 581,96	4 249 868,55
Korvauskulut yhteensä		-12 122 423,76	-10 417 442,17
Liikekulut	3	-6 855 827,40	-6 220 298,63
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta		4 102 323,10	5 700 503,53
Tasoitusmäärän muutos		-621 922,00	-744 396,00
Vakuutustekninen kate	2	3 480 401,10	4 956 107,53
MUU KUIN VAKUUTUSTEKNIINEN LASKELMA	Liite	1.1.2023 - 31.12.2023	1.1.2022 - 31.12.2022
Vakuutustekninen kate		3 480 401,10	4 956 107,53
Sijoitustoiminnan nettotuotot			
Sijoitustoiminnan tuotot	4	4 384 487,62	3 483 307,81
Sijoitustoiminnan kulut	4	-750 957,79	-3 631 022,25
Sijoitustoiminnan nettotuotot yhteensä		3 633 529,83	-147 714,44
Muut tuotot			
Muut	4	757 167,99	755 334,69
Muut kulut			
Muut	4	-577 124,60	-587 918,29
Voitto varsinaisesta toiminnasta		7 293 974,32	4 975 809,49
Voitto ennen tilinpäättösiirtoja ja veroja		7 293 974,32	4 975 809,49
Tuloverot			
Tilikauden vero		-1 453 157,37	-978 275,36
Aikaisempien tilikausien verot		-83 872,06	-10 930,24
Tuloverot yhteensä		-1 537 029,43	-989 205,60
TILIKAUDEN VOITTO		5 756 944,89	3 986 603,89

8.2 Tase, LähiTapiola Kainuu-Koillismaa

VASTAAVAA	Liite	31.12.2023	31.12.2022
Aineettomat hyödykkeet			
Muut pitkävaikutteiset menot	8	2 615 188,66	2 926 580,38
Sijoitukset			
Kiinteistösijoitukset	6		
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		1 314 783,00	1 281 829,00
Kiinteistösijoitukset yhteensä		1 314 783,00	1 281 829,00
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyhteisöissä	7		
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä		36 967 269,47	36 321 256,94
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyhteisöissä yhteensä		36 967 269,47	36 321 256,94
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	7	50 586 182,44	49 226 111,63
Rahoitusmarkkinavälineet		800 000,01	933 271,72
Talletukset		1 500 000,00	0,00
Muut sijoitukset yhteensä		52 886 182,45	50 159 383,35
Sijoitukset yhteensä		91 168 234,92	87 762 469,29
Saamiset	13		
Ensivakuutustoiminnasta			
Vakuutuksenottajilta		5 420 971,19	4 870 947,65
Ensivakuutustoiminnasta yhteensä		5 420 971,19	4 870 947,65
Jälleenvakuutustoiminnasta		257 572,24	975 339,33
Muut saamiset		201 356,29	546 549,75
Saamiset yhteensä		5 879 899,72	6 392 836,73
Muu omaisuus			
Aineelliset hyödykkeet			
Koneet ja kalusto	8	168 326,67	224 435,57
Muut aineelliset hyödykkeet		51 922,00	36 407,35
Aineelliset hyödykkeet yhteensä		220 248,67	260 842,92
Rahat ja pankkisaamiset		4 514 257,77	3 334 168,63
Muu omaisuus yhteensä		4 734 506,44	3 595 011,55
Korot ja vuokrat		54 320,60	14 092,52
Muut siirtosaamiset		64 898,87	65 862,59
Siirtosaamiset yhteensä		119 219,47	79 955,11
VASTAAVAA YHTEENSÄ		104 517 049,21	100 756 853,06

VASTATTAVAA	Liite	31.12.2023	31.12.2022
Oma pääoma	9		
Pohjarahasto		1 472 260,72	1 472 260,72
Takuupääoma		9 688 270,69	9 688 270,69
Muut rahastot		20 291 392,73	16 463 269,84
Tilikauden voitto/tappio		5 756 944,89	3 986 603,89
Oma pääoma yhteensä		37 208 869,03	31 610 405,14
Vakuutustekninen vastuuvélka			
Vakuutusmaksuvastuu		10 611 361,00	9 864 754,00
Jálleenvakuuttajien osuus		0,00	-370,00
Vakuutusmaksuvastuu yhteensä		10 611 361,00	9 864 384,00
Korvausvastuu		36 975 898,00	40 485 069,00
Jálleenvakuuttajien osuus		-3 169 158,67	-3 150 747,71
Korvausvastuu yhteensä		33 806 739,33	37 334 321,29
Tasoitusmäärä		20 022 652,00	19 400 730,00
Vakuutustekninen vastuuvélka yhteensä		64 440 752,33	66 599 435,29
Pakolliset varaukset			
Muut pakolliset varaukset	11	20 060,00	16 382,00
Pakolliset varaukset yhteensä		20 060,00	16 382,00
Velat	13		
Ensivakuutustoiminnasta		311 027,71	330 926,26
Jálleenvakuutustoiminnasta		6 012,30	13 750,92
Muut velat		1 840 484,81	1 665 525,35
Velat yhteensä		2 157 524,82	2 010 202,53
Siirtovelat	13	689 843,03	520 428,10
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		104 517 049,21	100 756 853,06

8.3 Epäsuora rahoituslaskelma, LähiTapiola Kainuu-Koillismaa

	2023	2022
Liiketoiminnan rahavirta		
Voitto varsinaisesta toiminnasta	7 293 974,32	4 975 809,49
Oikaisut		
Vakuutusteknisen vastuuvélan muutos	-2 158 682,96	-3 357 907,55
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonorotukset	-1 811 118,08	2 927 830,63
Pakollisten varausten muutos	3 678,00	-10 471,00
Suunnitelman mukaiset poistot	637 738,11	668 109,58
Muut oikaisut	-292 312,71	-1 116 689,32
<i>Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta</i>	3 673 276,68	4 086 681,83
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-)/vähennys (+)	473 672,65	108 913,11
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	316 737,22	632 460,05
<i>Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja</i>	4 463 686,55	4 828 054,99
Maksetut välittömät verot	-1 537 029,43	-989 205,60
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	2 926 657,12	3 838 849,39
Investointien rahavirta		
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	-1 594 647,55	-3 517 569,09
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	292 312,71	1 116 689,32
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-285 752,14	-325 960,51
Investointien rahavirta yhteensä	-1 588 086,98	-2 726 840,28
Rahoituksen rahavirta		
Maksetut osingot/takuupääoman korot ja muu voitonjako	-158 481,00	-797 896,45
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-158 481,00	-797 896,45
Rahavarojen muutos	1 180 089,14	314 112,66
Rahavarat tilikauden alussa	3 334 168,63	3 020 055,97
Rahavarat tilikauden lopussa	4 514 257,77	3 334 168,63

8.4 Tunnusluvut, LähiTapiola Kainuu-Koillismaa

Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	2023	2022	2021	2020	2019
Liiketulos	7,9	5,7	1,4	0,8	6,0
Kokonaistulos	9,7	-1,7	6,1	1,6	10,6
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvo) prosentteina	5,4	-7,1	7,3	1,7	8,5
Kokonaispääoman tuotto, %	8,9	-1,3	5,8	1,9	9,9
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	40	42	42	42	39
Henkilöstömäärä palkkasummaan suhteutettuna	40	42	42	42	39
Vahinkovakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut					
Vakuutusmaksutulo	25,7	24,2	23,8	23,1	22,8
Vahinkosuhte ilman perustekorkokulua, %	51,7	45,9	77,8	71,2	59,2
Vahinkosuhte, %	52,5	46,6	79,0	72,9	61,1
Liikekulusuhte, %	29,7	27,8	27,1	28,0	27,4
Yhdistetty kulusuhte ilman perustekorkokulua, %	81,4	73,8	104,9	99,2	86,6
Yhdistetty kulusuhte, %	82,2	74,5	106,1	100,9	88,5

8.5 Liitetiedot, LähiTapiola Kainuu-Koillismaa

Tuloslaskelman liitteet, LähiTapiola Kainuu-Koillismaa

1. Vakuutusmaksutulo	2023	2022
Ensivakuutus		
Kotimaasta	25 697 081,15	24 223 917,52
Ensivakuutus yhteensä	25 697 081,15	24 223 917,52
<i>Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta</i>	<u>25 697 081,15</u>	<u>24 223 917,52</u>
1.1 Vakuutusmaksutulosta vähennetyt erät	2023	2022
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	4 205,37	32 095,94
Jakojärjestelmämaksut	683 483,38	638 522,17
Vakuutusmaksuvero	5 287 847,66	5 222 963,17
Palosuojelumaksu	77 548,72	80 460,76
Liikenneturvallisuusmaksu	71 945,59	53 509,29
<i>Yhteensä</i>	<u>6 125 030,72</u>	<u>6 027 551,33</u>

2. Vakuutusluokkaryhmittäinen tulos

		Vakuutus- maksutulo ennen jälleen- vakuuttajien osuutta	Vakuutus- maksutuotot ennen jälleen- vakuuttajien osuutta	Korvauskulut ennen jälleen- vakuuttajien osuutta	Liikekulut ennen jälleen- vakuuttajien palkkioita ja voitto-osuuksia	Jälleen- vakuuttajien osuus	Vakuutus- tekninen kate ennen sijoitus- toiminnan nettotuottoa
Muu tapaturma ja sairaus	2023	4 245 852,06	4 069 520,06	-2 888 691,89	-1 122 165,99	-15 417,91	43 244,27
	2022	3 882 840,44	3 848 665,44	-2 401 750,51	-1 013 939,32	-13 233,63	419 741,98
	2021	3 744 343,16	3 699 703,16	-2 135 326,96	-971 176,18	-12 706,49	580 493,53
Moottoriajoneuvon vastuu	2023	5 555 589,94	5 438 534,94	951 330,45	-620 787,40	-1 106 073,45	4 663 004,54
	2022	5 320 268,42	5 248 996,42	2 025 151,42	-560 916,01	-1 440 119,63	5 273 112,20
	2021	5 159 469,47	5 055 306,47	-6 034 970,50	-537 259,27	-204 265,13	-1 721 188,43
Maa-ajoneuvot	2023	6 128 337,37	5 970 436,37	-4 527 905,95	-1 915 433,52	-16 832,07	-489 735,17
	2022	5 775 502,85	5 738 465,85	-4 282 483,32	-1 730 700,36	37 555,03	-237 162,80
	2021	5 681 337,82	5 634 767,82	-4 731 763,87	-1 657 707,34	-4 749,60	-759 452,99
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikk. kalusto ja kuljetus	2023	251 419,01	246 417,01	-93 100,17	-57 958,95	-351,26	95 006,63
	2022	227 090,03	201 729,03	-59 797,60	-52 368,94	-281,18	89 281,31
	2021	178 513,29	167 097,29	-53 695,88	-50 160,24	-253,21	62 987,96
Palo- ja muu omaisuusvahinko	2023	7 975 349,05	7 719 771,05	-5 220 111,01	-2 737 330,78	108 679,35	-128 991,39
	2022	7 542 841,46	7 577 260,46	-5 959 697,85	-2 473 330,38	1 051 449,40	195 681,63
	2021	7 587 466,06	7 564 197,06	-6 626 257,60	-2 369 016,81	1 597 434,28	166 356,93
Vastuu	2023	749 092,98	727 549,98	-510 363,06	-255 577,62	-22 573,85	-60 964,55
	2022	711 246,85	704 836,85	-454 215,75	-230 928,37	-19 774,62	-81,89
	2021	701 194,72	697 064,72	-308 032,21	-221 188,56	-18 713,92	149 130,03
Oikeusturva	2023	605 327,17	589 704,17	-407 540,21	-199 713,40	0,00	-17 549,44
	2022	582 406,74	572 403,74	-359 933,10	-180 452,12	0,00	32 018,52
	2021	568 975,05	556 573,05	-177 468,82	-172 841,50	0,00	206 262,73
Muut	2023	186 113,57	188 540,57	-89 830,86	-74 019,60	-26 381,90	-1 691,79
	2022	181 720,73	183 624,73	-166 598,06	-66 880,83	-22 233,26	-72 087,42
	2021	188 874,42	186 599,42	-113 686,67	-64 060,19	-20 985,11	-12 132,55
Ensivakuutus yhteensä	2023	25 697 081,15	24 950 474,15	-12 786 212,70	-6 982 987,26	-1 078 951,09	4 102 323,10
	2022	24 223 917,52	24 075 982,52	-11 659 324,77	-6 309 516,33	-406 637,89	5 700 503,53
	2021	23 810 173,99	23 561 308,99	-20 181 202,51	-6 043 410,09	1 335 760,82	-1 327 542,79
Yhteensä	2023	25 697 081,15	24 950 474,15	-12 786 212,70	-6 982 987,26	-1 078 951,09	4 102 323,10
	2022	24 223 917,52	24 075 982,52	-11 659 324,77	-6 309 516,33	-406 637,89	5 700 503,53
	2021	23 810 173,99	23 561 308,99	-20 181 202,51	-6 043 410,09	1 335 760,82	-1 327 542,79
Tasoituserämuutos	2023						-621 922,00
	2022						-744 396,00
	2021						1 654 189,00
Vakuutustekninen kate	2023						3 480 401,10
	2022						4 956 107,53
	2021						326 646,21

3. Liikekulut sekä henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

3.1 Kokonaisliikekulut toimintoittain

	2023	2022
Maksetut korvaukset	2 033 106,70	1 933 146,02
Liikekulut	6 855 827,40	6 220 298,63
Sijoitustoiminnan hoitokulut	111 245,98	111 735,72
Muut kulut	567 205,18	575 017,36
<i>Yhteensä</i>	<u>9 567 385,26</u>	<u>8 840 197,73</u>

3.2 Tuloslaskelman erä liikekulut	2023	2022
Vakuutusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot	461 685,14	447 722,72
Muut vakuutusten hankintamenot	2 531 873,94	2 096 527,55
	<u>2 993 559,08</u>	<u>2 544 250,27</u>
Vakuutusten hoitokulut	2 540 195,80	2 371 451,41
Hallintokulut	1 449 232,38	1 393 814,65
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	-127 159,86	-89 217,70
<i>Yhteensä</i>	<u><u>6 855 827,40</u></u>	<u><u>6 220 298,63</u></u>

3.3 Henkilöstöä ja toimieliinten jäseniä koskevat liitetiedot

3.3.1 Henkilöstökulut	2023	2022
Palkat ja palkkiot	2 489 348,62	2 332 544,65
Eläkekulut	463 813,13	430 520,53
Muut henkilösivukulut	79 001,53	59 228,47
<i>Yhteensä</i>	<u><u>3 032 163,28</u></u>	<u><u>2 822 293,65</u></u>

3.3.2 Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset

Toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja/toimitusjohtajan sijainen		
Palkat ja palkkiot	231 936,41	209 735,87
Eläkesitoumukset	Toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan/toimitusjohtajan sijaisen eläkeikä/eroamisikä määräytyy lain mukaan.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallitus ja hallituksen varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	85 500,00	74 099,00
Eläkesitoumukset	Hallituksen jäsenten ja varajäsenten eläkeikä/eroamisikä määräytyy lain mukaan.	
Hallintoneuvosto ja hallintoneuvoston varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	40 900,00	42 900,00
Eläkesitoumukset	Ei eläkesitoumuksia	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	

3.3.3 Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Henkilöstö	40	42
------------	----	----

3.4 Tilintarkastajan palkkiot eriteltyinä toimeksiantoryhmittäin

	2023	2022
Tilintarkastus	10 982,83	8 908,04
Tilintarkastuslain 1§:n 1:n momentin 2 kohdassa		
Muut palvelut	52,51	0,00
<i>Yhteensä</i>	<u><u>11 035,34</u></u>	<u><u>8 908,04</u></u>

4. Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely sekä muiden tuottojen ja kuluja erittely

4.1 Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely

Sijoitustoiminnan tuotot	2023	2022
Tuotot sijoituksista saman konsernin yrityksiin		
Osinkotuotot	1 302 760,41	930 960,47
Korkotuotot	3 103,45	0,00
<i>Yhteensä</i>	<u>1 305 863,86</u>	<u>930 960,47</u>
Tuotot kiinteistösijoituksista muihin yrityksiin		
Osinkotuotot	3 624,91	0,00
Muut tuotot	9 954,00	31 558,40
<i>Yhteensä</i>	<u>13 578,91</u>	<u>31 558,40</u>
Tuotot muista sijoituksista		
Osinkotuotot	71 828,71	707 515,91
Korkotuotot	139 266,54	51 472,31
Muut tuotot	278 383,61	231 502,22
<i>Yhteensä</i>	<u>489 478,86</u>	<u>990 490,44</u>
<i>Yhteensä</i>	1 808 921,63	1 953 009,31
Arvon alentumisten palautukset	2 009 184,91	162 121,75
Myyntivoitot	<u>566 381,08</u>	<u>1 368 176,75</u>
<i>Sijoitustoiminnan tuotot yhteensä</i>	4 384 487,62	3 483 307,81
Sijoitustoiminnan kulut		
Kulut kiinteistösijoituksista		
Muut yritykset	-160 464,04	-179 506,32
<i>Yhteensä</i>	<u>-160 464,04</u>	<u>-179 506,32</u>
Kulut muista sijoituksista	-97 289,68	-92 479,94
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut		
Samana konsernin yritykset	-233,75	0,00
Muut yritykset	-20 735,41	-17 496,47
<i>Yhteensä</i>	<u>-20 969,16</u>	<u>-17 496,47</u>
<i>Yhteensä</i>	-278 722,88	-289 482,73
Arvon alentumiset ja poistot		
Arvon alentumiset	-198 066,83	-3 089 952,38
Rakennusten suunnitelmapoistot	-99,71	-99,71
<i>Yhteensä</i>	<u>-198 166,54</u>	<u>-3 090 052,09</u>
Myyntitappiot	-274 068,37	-251 487,43
<i>Sijoitustoiminnan kulut yhteensä</i>	-750 957,79	-3 631 022,25
<i>Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonalentumisia ja niiden oikaisua</i>	3 633 529,83	-147 714,44
<i>Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa</i>	<u><u>3 633 529,83</u></u>	<u><u>-147 714,44</u></u>

4.2 Muiden tuottojen ja kulujen erittely

Muut tuotot	2023	2022
Palvelumyynnin ja liitännäistoiminnan tuotot	731 146,12	726 899,03
Muut tuotot	26 021,87	28 435,66
<i>Yhteensä</i>	<u>757 167,99</u>	<u>755 334,69</u>
Muut kulut		
Palvelumyynnin ja liitännäistoiminnan kulut	-567 205,18	-575 017,36
Muut kulut	-9 919,42	-12 900,93
<i>Yhteensä</i>	<u>-577 124,60</u>	<u>-587 918,29</u>

Taseen liitteet, LähiTapiola Kainuu-Koillismaa

5. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero sekä ei-suojaavien johdannaisten arvostusero

5.1 Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

Sijoitukset	Jäljellä oleva hankintameno	2023	
		Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset			
Muut kiinteistöosakkeet	1 314 783,00	1 314 783,00	1 337 241,00
	1 314 783,00	1 314 783,00	1 337 241,00
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	36 967 269,47	36 967 269,47	39 257 631,12
	36 967 269,47	36 967 269,47	39 257 631,12
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	50 586 182,44	50 586 182,44	57 985 355,65
Rahoitusmarkkinavälineet	800 000,01	800 000,01	802 312,38
Talletukset	1 500 000,00	1 500 000,00	1 500 000,00
	52 886 182,45	52 886 182,45	60 287 668,03
	91 168 234,92	91 168 234,92	100 882 540,15

Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus) 9 714 305,23

Sijoitukset	Jäljellä oleva hankintameno	2022	
		Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset			
Muut kiinteistöosakkeet	1 281 829,00	1 281 829,00	1 296 198,00
	1 281 829,00	1 281 829,00	1 296 198,00
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	36 321 256,94	36 321 256,94	38 839 036,69
	36 321 256,94	36 321 256,94	38 839 036,69
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	49 226 111,63	49 226 111,63	54 622 267,45
Rahoitusmarkkinavälineet	933 271,72	933 271,72	927 841,34
	50 159 383,35	50 159 383,35	55 550 108,79
	87 762 469,29	87 762 469,29	95 685 343,48

Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:

Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-)		
jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenoerotusta		481,39
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)		<u>7 922 874,19</u>

6. Kiinteistösijoitukset

	2023
Kiinteistösijoitusten muutokset:	Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet
Hankintameno 1.1.	1 699 559,71
Lisäykset	30 085,40
Siirrot erien välillä	2 868,60
Hankintameno 31.12.	<u>1 732 513,71</u>
Kertyneet poistot 1.1.	-41 489,23
Kertyneet poistot 31.12.	-41 489,23
Arvonalentumiset 1.1.	-376 241,48
Arvonalentumiset 31.12.	-376 241,48
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u><u>1 314 783,00</u></u>
Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet:	
Jäljellä oleva hankintameno	1 127 271,00
Kirjanpitoarvo	1 127 271,00
Käypä arvo	1 138 001,00

7. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyriyksissä

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä	2023	2022
Hankintameno 1.1.	36 808 203,07	32 462 917,40
Lisäykset	1 363 114,31	5 642 525,39
Vähennykset	-846 115,16	-1 297 239,72
Hankintameno 31.12.	37 325 202,22	36 808 203,07
Arvonalentumiset 1.1.	-486 946,13	-397 001,00
Tilikauden arvonalentumiset	0,00	-109 703,97
Arvonalentumisten palautukset	129 013,38	19 758,84
Arvonalentumiset 31.12.	<u>-357 932,75</u>	<u>-486 946,13</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u><u>36 967 269,47</u></u>	<u><u>36 321 256,94</u></u>

7.1 Sijoitukset LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvissa yrityksissä

Osakkeet ja osuudet, käyttöomaisuus		Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö	3)	Espoo	1,0	745 350 325,58	73 881 193,69
LähiTapiola Palvelut Oy	3)	Espoo	0,4	13 559 515,69	3 424 562,99
LähiTapiola Rahoitus Oy	3)	Espoo	1,0	108 584 461,58	1 506 571,72
LähiTapiola Varainhoito Oy -konserni	3)	Espoo	0,5	69 082 846,73	-4 491 713,39
Yhteensä				936 577 149,58	74 320 615,01

Osakkeet ja osuudet, sijoitusomaisuus		Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
LähiTapiola Kiinteistösijoitus I Ky	3)	Espoo	2,3	23 664 786,88	540 856,13
LähiTapiola KR PK2 Ky -konserni	3)	Espoo	2,4	12 945 870,51	-1 793 205,35
LähiTapiola Pääomasijoitus GP Oy	3)	Espoo	1,0	354,71	-68,50
LähiTapiola Pääomasijoitus V Ky	3)	Espoo	0,7	54 696 477,25	-4 321 879,67
LähiTapiola Pääomasijoitus I Ky	3)	Espoo	1,0	69 149 885,83	5 403 947,01
LähiTapiola Pääomasijoitus II Ky	3)	Espoo	0,2	189 236 716,13	10 950 872,89
LähiTapiola Pääomasijoitus III Ky	3)	Espoo	1,2	74 314 628,14	3 196 732,79
LähiTapiola Pääomasijoitus IV Ky	3)	Espoo	0,7	210 501 815,28	4 878 641,78
LähiTapiola Rahoitusyhtiö I Ky	3)	Espoo	1,7	556 517 019,43	18 154 569,24
LähiTapiola Tampereen Tornit Ky	3)	Espoo	1,1	41 683 912,15	-831 331,45
LähiTapiola Tontit GP I Oy	3)	Espoo	1,8	138 855,13	4 428,48
LähiTapiola Tontit I Ky	3)	Espoo	1,8	43 663 936,93	2 563 936,85
LähiTapiola Tontit II Ky	3)	Espoo	0,8	54 021 491,21	2 011 572,47
LähiTapiola Velkasijoitus I Ky	3)	Espoo	0,2	166 660 584,42	11 865 266,73
LähiTapiola Velkasijoitus II Ky	3)	Espoo	0,7	189 261 147,27	7 387 050,11
LähiTapiola Yhteiset Kiinteistöt Ky	3)	Espoo	3,1	172 177 672,51	466 579,72
LähiTapiola Yrittäjärahoitus I Ky	3)	Espoo	2,0	617 121 523,74	34 745 086,02
Tapiola KR IV Ky	3)	Espoo	1,4	759 254,60	-91 183,26
Yhteensä				2 476 515 932,12	95 131 871,99

1) Tytäryhtiö

2) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, joka on raportoijalle omistusyhteisyriys.

3) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, joka on raportoijalle muu sijoitus.

4) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, jota ei yhdistellä.

7.2 Muut sijoitukset

Arvopaperi	Osuus osakkeista %	Määrä	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kotivaltio
Kotimaiset yhtiöt, noteeratut					
Muut		9,00	12 288,92	12 288,92	
Yhteensä		9,00	12 288,92	12 288,92	
Sijoitusrahastot					
BNP Paribas Global Senior Corporate Loans			1 405 200,78	1 405 200,78	Ranska
LähiTapiola Eurooppa HY ESG A			1 986 705,20	2 002 498,38	Suomi
LähiTapiola Eurooppa Ilmastoindeksi A			1 738 168,87	2 367 551,50	Suomi
LähiTapiola Eurooppa Keskisuuret ESG A			989 958,84	1 130 669,96	Suomi
LähiTapiola High Yield A			3 025 228,75	3 267 987,95	Suomi
LähiTapiola Hyvinvointi ESG A			745 661,96	1 006 064,09	Suomi
LähiTapiola Kasvu ESG A			557 896,74	832 144,21	Suomi
LähiTapiola Kehittynyt Aasia ESG A			1 098 814,96	1 443 604,01	Suomi
LähiTapiola Kehittyvät Korkomarkkinat A			1 938 138,76	1 938 138,76	Suomi
LähiTapiola Kestävä Vaikuttajakorko A			1 657 552,93	1 657 552,93	Suomi
LähiTapiola Kestävä Ympäristö A			872 354,61	1 098 468,21	Suomi
LähiTapiola Pitkäkorko ESG A			2 414 407,52	2 414 407,52	Suomi
LähiTapiola Pohjoinen Yrityskorko ESG A			1 329 869,33	1 613 657,71	Suomi
LähiTapiola Pohjoismaat ESG A			1 628 514,11	1 939 815,13	Suomi
LähiTapiola Reaalikorko ESG A			1 699 340,91	1 699 340,91	Suomi
LähiTapiola Sijoituskiinteistöt A			1 500 789,37	1 619 351,73	Suomi
LähiTapiola Suoja A			512 047,90	567 347,30	Suomi
LähiTapiola USA Ilmastoindeksi A			1 758 117,35	2 634 260,90	Suomi
LähiTapiola USA Keskisuuret ESG A			1 054 696,23	1 764 964,39	Suomi
LähiTapiola Yhteisö Eurooppa ESG IV B			2 430 143,53	3 168 055,95	Suomi
LähiTapiola Yhteisö Pitkäkorko ESG IV B			2 710 514,29	2 710 514,29	Suomi
LähiTapiola Yhteisö USA ESG IV B			1 108 409,03	1 902 755,69	Suomi
LähiTapiola Yhteisö Yrityskorko ESG IV B			3 350 063,51	3 350 063,51	Suomi
LähiTapiola Yrityskorko ESG A			2 039 297,72	2 254 212,27	Suomi
PIMCO GIS Emerging Markets Bond ESG Fund			2 452 971,45	2 452 971,45	Irlanti
S-Pankki Fenno Osake			840 884,77	1 400 507,36	Suomi
S-Pankki Kehittyvät Markkinat ESG Osake			632 272,73	774 927,03	Suomi
Seligson & Co Kehittyvät Markkinat A			599 999,99	607 850,86	Suomi
Xtrackers MSCI Emerging Markets UCITS ETF			1 339 688,45	1 371 767,40	Luxemburg
iShares EUR Govt Bond 15-30yr UCITS ETF			1 519 560,12	1 533 728,00	Irlanti
Muut			604 192,64	891 123,46	
Yhteensä			47 541 463,35	54 821 503,64	
Pääomasijoitusrahastot					
LähiTapiola Asuntosijoitus Suomi Ky			584 918,00	584 918,00	Suomi
LähiTapiola Keskustakiinteistöt Ky			1 171 682,14	1 171 682,14	Suomi
Muut			1 275 830,02	1 394 962,95	
Yhteensä			3 032 430,16	3 151 563,09	
Muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet yhteensä		9,00	50 586 182,43	57 985 355,65	

8. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

2023

	Aineettomat oikeudet ja Ennakkomaksut pitkävaikutteiset menot		Kalusto
Hankintameno 1.1.	5 291 262,79	292 983,00	793 884,24
Lisäykset	56 969,00	356 533,13	0,00
Vähennykset	-537 242,40	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	119 451,00	-119 451,00	0,00
Hankintameno 31.12.	4 930 440,39	530 065,13	793 884,24
Kertyneet poistot 1.1.	-2 657 665,41	0,00	-569 448,67
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	393 977,76	0,00	0,00
Tilikauden poistot	-581 629,21	0,00	-56 108,90
Kertyneet poistot 31.12.	-2 845 316,86	0,00	-625 557,57
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 085 123,53	530 065,13	168 326,67

9. Oman pääoman muutokset ja arvonkorotusrahaston erittely

9.1 Oman pääoman muutokset	1.1.2023	Lisäykset	Vähennykset	31.12.2023
Pohjarahasto	1 472 260,72	0,00	0,00	1 472 260,72
Takuupääoma	9 688 270,69	0,00	0,00	9 688 270,69
Varmuusrahasto	15 752 397,84	3 986 603,89	-100 000,00	19 639 001,73
Käyttörahassto	710 872,00	100 000,00	-158 481,00	652 391,00
Tilikauden voitto	3 986 603,89	5 756 944,89	-3 986 603,89	5 756 944,89
<i>Oman pääoman muutokset yhteensä</i>	31 610 405,14	9 843 548,78	-4 245 084,89	37 208 869,03

9.3 Laskelma voitonjakokelpoisista varoista

31.12.2023

Tilikauden voitto	5 756 944,89
+ Muu vapaa pääoma	
Varmuusrahasto	19 639 001,73
Käyttörahassto	652 391,00
<i>Voitonjakokelpoiset varat yhteensä</i>	26 048 337,62

10. Korvausvastuu

2023

2022

Korvausvastuun riittävyys

Muu tapaturma ja sairaus	-56 924,84	-165 132,49
Moottoriajoneuvon vastuu	4 480 328,85	4 969 183,62
Maa-ajoneuvot	153 261,28	223 899,18
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikk. kalusto ja kuljetus	25 431,13	25 945,49
Palo- ja muu omaisuusvahinko	-80 779,34	-1 726 363,35
Vastuu	-4 599,66	-22 928,48
Oikeusturva	-35 511,31	-94 888,95
Muut	16 262,95	-38 323,68
	4 497 469,06	3 171 391,34

11. Muut pakolliset varaukset	2023	2022
Keskeneräisten vahinkojen viivästyskorkovaraus	20 060,00	16 382,00
	<u>20 060,00</u>	<u>16 382,00</u>
12. Laskennalliset verovelat	2023	2022
Arvostuseroista laskettu verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana	484 700,00	395 200,00
	<u>484 700,00</u>	<u>395 200,00</u>
13. Saamiset ja velat		
13.1 Saamisten erittely	2023	2022
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Muut saamiset	5 111,71	3 197,37
	<u>5 111,71</u>	<u>3 197,37</u>
13.2 Velkojen erittely	2023	2022
Velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	179 531,00	185 468,00
Muut velat	86 671,65	32 381,12
	<u>266 202,65</u>	<u>217 849,12</u>
13.3 Siirtovelkojen erittely	2023	2022
Velat henkilöstölle	505 084,37	412 407,08
Muut siirtovelat	184 758,66	108 021,02
	<u>689 843,03</u>	<u>520 428,10</u>

14. Taseeseen sisältymättömät vastuusitoumukset ja vastuut

	2023	2022
Leasingvastuut		
Alkaneella tilikaudella maksettava määrä	4 700,00	0,00
Seuraavina vuosina maksettava määrä	5 091,67	0,00
	<u>9 791,67</u>	<u>0,00</u>
Vuokravastuut		
Alkaneella tilikaudella maksettava määrä	30 071,00	30 071,04
Seuraavina vuosina maksettava määrä	12 530,00	42 600,64
	<u>42 601,00</u>	<u>72 671,68</u>
Arvonlisäverovastuut		
Arvonlisäverotuksen ryhmäkisteröintiin liittyen		
Konserniyritykset	740 801,65	859 428,03
Yhteistoimintayritykset	2 204 566,88	1 603 256,12
	<u>2 945 368,53</u>	<u>2 462 684,15</u>
<i>Positiivinen alv-vastuu = alv-velka</i>		
<i>Negatiivinen alv-vastuu = alv-saaminen</i>		
Kiinteistöinvestointien arvonlisäverolain 120§:n mukainen tarkistusvastuu - 10 v. tarkistuskausi		
Muut ryhmän yritykset	66 872 306,53	78 779 260,49
	<u>66 872 306,53</u>	<u>78 779 260,49</u>
Muut vastuusitoumukset		
Sijoitussitoumukset	8 062 062,17	8 913 200,67
	<u>8 062 062,17</u>	<u>8 913 200,67</u>

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja alueyhtiöiden välillä on solmittu yhteisvastuusopimus, joka määrittelee periaatteet LähiTapiola Keskinäisen Vakuutusyhtiön johtaman ryhmittymän yhtiöiden vakavaraisuuden varmistamiseksi. Yhteisvastuusopimuksesta on kerrottu tarkemmin toimintakertomuksen Vakavaraisuus ja riskienhallinta -osiossa.

15. Lähipiirilainat ja -liiketoimet

Yhtiön lähipiirirekisteri on laadittu VYL:n lähipiirimääritelmän mukaisesti.

Yhtiöllä ei ole lähipiiriliiketoimia, jotka olisi tehty muita kuin tavanomaisia kaupallisia ehtoja noudattaen.

Yhtiö ei ole myöntänyt lainoja lähipiirilleen.

Arvonlisäveron ryhmäkisteröintiin liittyvästä vastuusitoumuksesta on kerrottu liitteellä 14.

Tulosanalyysi ja muut liitetiedot, LähiTapiola Kainuu-Koillismaa

Tulosanalyysi	2023	2022	Muutos	€1 000 Muutos %
Vakuutusmaksutuotot	23 081	22 338	742	3,3 %
Korvauskulut	-12 122	-10 417	-1 705	16,4 %
Liikekulut	-6 856	-6 220	-636	10,2 %
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta	4 102	5 701	-1 598	-28,0 %
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset ja niiden oikaisut	3 634	-148	3 781	-2559,8 %
Muut tuotot ja kulut	180	167	13	7,5 %
Liikevoitto	7 916	5 720	2 196	38,4 %
Tasoitusmäärän muutos	-622	-744	122	-16,5 %
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	7 294	4 976	2 318	46,6 %
Tuloverot ja muut välittömät verot	-1 537	-989	-548	55,4 %
Kauden voitto	5 757	3 987	1 770	44,4 %
Liikevoitto	7 916	5 720	2 196	38,4 %
Arvostuserojen muutos	1 791	-7 393	9 185	-124,2 %
Kokonaistulos	9 707	-1 673	11 380	-680,2 %

Sijoitusjakauma käyvin arvoin

Sijoitusjakauma käyvin arvoin 1.1. - 31.12.2023

	Perusjakauma				Riskijakauma		
	31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022
	milj. eur	%	milj. eur	%	milj. eur	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	35,6	33,8	34,3	34,6	35,6	33,8	34,6
Lainasaamiset ¹⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Joukkovelkakirjalainat	29,4	27,9	30,7	31,0	29,4	27,9	31,0
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	6,2	5,9	3,6	3,6	6,2	5,9	3,6
Osakesijoitukset yhteensä	54,8	51,9	49,1	49,6	54,8	51,9	49,6
Noteeratut osakkeet ³⁾	24,5	23,2	19,2	19,4	24,5	23,2	19,4
Pääomasijoitukset ⁴⁾	28,0	26,5	27,5	27,8	28,0	26,5	27,8
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	2,3	2,2	2,4	2,4	2,3	2,2	2,4
Kiinteistösijoitukset yhteensä	15,1	14,3	15,6	15,8	15,1	14,3	15,8
Suorat kiinteistösijoitukset	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	13,8	13,0	14,3	14,5	13,8	13,0	14,5
Muut sijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut sijoitukset ⁷⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sijoitukset yhteensä	105,5	100,0	99,0	100,0	105,5	100,0	100,0
Johdannaisten vaikutus ⁹⁾							
Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä	105,5	100,0	99,0	100,0	105,5	100,0	100,0

Jvk-salkun modifioitu duraatio

4,8

1) Sisältää kertyneet korot

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt

6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

8) Riskijakauma voidaan esittää vertailukausilta sitä mukaa kun tietoa kertyy (ei taannehtivasti).

Mikäli luvut esitetään vertailukausilta ja kaudet eivät ole täysin vertailukelpoisia, tulee tästä antaa tieto.

9) Sisältää johdannaisten vaikutuksen riski- ja perusjakauman erotukseen. Johdannaisten vaikutus voi olla +/-.

Eron korjauksen jälkeen riskijakauman loppusumma täsmää perusjakaumaan.

10) Suhteellinen osuus lasketaan käyttäen jakajana 'Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä'-rivin loppusummaa.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle 1.1. - 31.12.2023

	Netto- tuottojen markkina- arvo ⁸⁾	Sitoutunut pääoma	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle					
			2023		2022	2021	2020	2019
			milj. eur	milj. eur	%	%	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	2,5	34,2	7,2	-12,0	0,5	1,9	5,8	
Lainasaamiset ¹⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Joukkovelkakirjalainat	2,4	28,4	8,4	-13,4	0,5	2,1	4,7	
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	0,1	5,8	1,4	-0,8	0,0	0,0	1,5	
Osakesijoitukset yhteensä	3,7	50,7	7,2	-5,0	14,6	3,1	12,0	
Noteeratut osakkeet ³⁾	2,5	21,3	11,7	-15,1	25,7	4,4	2,3	
Pääomasijoitukset ⁴⁾	1,2	27,1	4,5	2,9	5,6	2,2	3,7	
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	-0,1	2,4	-1,9	16,4	4,7	1,9	4,5	
Kiinteistösijoitukset yhteensä	-0,6	15,7	-3,8	-0,1	3,4	-1,9	0,8	
Suorat kiinteistösijoitukset	-0,1	1,4	-8,5	-32,3	-6,1	-0,6	-11,1	
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	-0,5	14,3	-3,3	4,4	4,9	-2,1	2,2	
Muut sijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-3,4	
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Muut sijoitukset ⁷⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-3,4	
Sijoitukset yhteensä	0,0	0,0	0,0	-7,0	7,4	1,9	-3,4	
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-0,1					-0,1		
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo	2,4	100,6	5,4	-7,1	7,3	1,7	8,5	

1) Sisältää kertyneet korot

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt

6) Sisältää kaikentyyppiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

8) Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat

Kassavirralla tarkoitetaan myyntien/tuottojen ja ostojen/kulujen erotusta.

9) Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat

9 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

LähiTapiola Kainuu-Koillismaa Keskinäinen Vakuutusyhtiön (LähiTapiola Kainuu-Koillismaa) tilinpäätös on laadittu kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiölakien mukaisesti. Lisäksi noudatetaan sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusyhtiötyksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä annettua asetusta ja kirjanpitoasetuksen säännöksiä siten kuin edellä olevassa asetuksessa säädetään sekä vakuutusyhtiöitä valvoivien viranomaisten, sosiaali- ja terveysministeriön ja Finanssivalvonnan, päätöksiä, määräyksiä ja ohjeita.

9.1 Laatimisperiaatteet

9.1.1 Aineettomien hyödykkeiden arvostus ja jaksotus

Muut pitkävaikutteiset menot

Muina pitkävaikutteisina menoina on aktivoitu huoneistojen perusparannusmenot sekä ICT-järjestelmien suunnittelu- ja ohjelmointimenot. Ne esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintameno määräisinä.

9.1.2 Sijoitusten arvostus ja jaksotus

Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

Rakennukset ja rakennelmat esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintameno määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon.

Kiinteistöosakkeet esitetään taseessa hankintameno määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon. Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoin on voitu tehdä arvonkorotus, mikäli niiden arvo on tilikauden päättyessä ollut pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi. Sijoitusomaisuudeksi katsottavan kiinteistön tai kiinteistöosakkeen arvonkorotuksen vastaerä on tuloutettu tuloslaskelmassa vuodesta 1978 lähtien, ja sitä aikaisemmin tehdyt arvonkorotukset on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvonkorotusrahastoon. Käyttöomaisuudeksi katsottavan sijoituksen vastaerä on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvonkorotusrahastoon.

Sijoituksista aikaisemmin tehdyt arvonlennukset palautetaan käyvän arvon noustessa (tulosvaikutteisesti) enintään alkuperäiseen hankintameno saakka.

Osakkeet ja osuudet

Osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintameno tai sitä alemman käyvän arvon määräisenä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Aikaisemmin tehdyt arvonlennukset palautetaan osakkeiden ja osuuksien arvoon siltä osin kuin käypä arvo ylittää kirjanpitoarvon.

Lainaksi annetut arvopaperit sisältyvät taseeseen. Tiedot lainaksi luovutetuista arvopapereista esitetään taseen liitetiedoissa.

Rahoitusmarkkinavälineet

Rahoitusmarkkinavälineitä ovat joukkovelkakirjalainat ja muut rahamarkkinainstrumentit. Rahoitusmarkkinavälineet esitetään taseessa hankintameno määräisinä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvon ja hankintahinnan erotus on jaksotettu korkotuotoiksi tai niiden vähennyksiksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuaikana. Vastaerä on kirjattu rahoitusmarkkinavälineen hankintameno lisäykseksi tai vähennykseksi. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia ja muita tilapäisiä arvonmuutoksia ei ole kirjattu. Muista syistä aiheutuneet arvonlennukset on kirjattu.

Samoin on kirjattu arvonlennuksen palautukset, mikäli rahoitusmarkkinavälineen käypä arvo on myöhemmin noussut yli alennetun hankintameno, enintään alkuperäiseen hankintameno saakka.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutusalletesaamiset

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutusalletesaamiset esitetään taseessa nimellisarvon tai tätä pysyvästi alemman todennäköisen arvon määräisenä. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia ja muita tilapäisiä arvonmuutoksia ei ole kirjattu. Muista syistä aiheutuneet arvonlennukset on kirjattu.

Samoin on kirjattu arvonlennuksen palautukset, mikäli käypä arvo on myöhemmin noussut yli alennetun hankintameno, enintään alkuperäiseen hankintameno saakka.

9.1.3 Sijoitusten käypien arvojen määrittäminen

Kiinteistösijoitukset

Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoina käytetään markkinaperusteisia käypiä arvoja. Kiinteistöisjoitusten arvioinnissa sovelletaan IVS:n (International Valuation Standards) sekä hyvän kiinteistöarvointitavan (ns. AKA-kriteerit) mukaisia arvointiperiaatteita ja niiden arvointimenetelmille asettamia vaatimuksia.

Asuntokohteet arvioidaan pääosin vertailukaappoihin perustuvalla kauppa-arvomenetelmällä. Toimitilakoh-

teiden pääasiallisena arviointimenetelmänä käytetään tuottoarvoon perustuvaa kassavirtamenetelmää. Erikoiskohteet arvioidaan kohteeseen parhaiten soveltuvalla markkinaperusteisella arviointimenetelmällä. Valtion asuntolainoin lainoitettujen kiinteistösi-
joitusten käypänä arvona pidetään aravavuokra-
asuntojen ja aravavuokratalojen käytöstä, luovutuk-
sesta ja omaksi lunastamisesta annetun lain
(1190/1993) 10 §:n mukaista luovutuskorvausta.

Arvonmäärityksen tekee Finanssivalvonnan edellyttämällä tavalla joko ulkopuolinen auktorisoitu kiinteis-
töarvioitsija tai LähiTapiola Kiinteistövarainhoito
Oy:n asiantuntijat ulkopuolisen auktorisoidun kiinteis-
töarvioitsijan ohjeistamana ja auditoimana.

Osakkeet, osuudet ja rahoitusmarkkinavälineet

Noteerattujen arvopapereiden sekä sellaisten arvopa-
pereiden, joille on olemassa markkinat, käypänä ar-
vona on käytetty vuoden viimeisintä kaupantekokurs-
sia tai sen puuttuessa ostokurssia. Muiden sijoitusten
osalta on käypänä arvona käytetty todennäköistä
luovutushintaa, kirjanpitoarvoa tai substanssiin poh-
jautuvaa arvoa. Pääomasijoitusrahastojen käypänä
arvona on käytetty hankintamenoa tai hallinnointiyh-
tiön ilmoittamaa arviota rahaston käyvästä arvosta.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustal- letesaamiset

Lainasaamisten, talletusten ja jälleenvakuutustalle-
tesaamisten käypänä arvona on käytetty nimellisar-
voa ottaen huomioon luottotappiovaaran edellyt-
tämä nimellisarvon alentaminen todennäköiseen ar-
voon.

9.1.4 Saamisten arvostus

Vakuutusmaksusaamiset

Vakuutusmaksusaamiset esitetään taseessa enintään
todennäköisen arvon määräisenä. Vakuutusmaksu-
saamisten nimellisarvosta on vähennetty kokemuspe-
räinen raukeaminen, jolloin saadaan niiden todennä-
köinen arvo. Saaminen, josta ei todennäköisesti
saada maksusuoritusta, kirjataan luottotappioksi.

Ulkomaanrahamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muu-
tettu Suomen rahaksi Euroopan Keskuspankin tilin-
päätöspäivänä julkaisemaan kurssiin. Muiden sijoitus-
ten osalta on käytetty hankinta-ajankohdan kurssia
tai sitä alemmaa tilinpäätöspäivän kurssia.

Valuuttakurssierot on kohdistettu kyseisten tulojen ja
menojen oikaisueroiksi. Rahojen ja pankkisaamisten
sekä talletusten valuuttakurssierot samoin kuin erät,
joita ei ole voitu kohdistaa suoraan tulon tai menon
oikaisuksi, on kirjattu sijoitustoiminnan valuuttakurs-
sivoitoksi tai -tappioksi.

9.1.5 Poistot ja poistoero

Rakennusten ja niiden ainesosien, kaluston, aineetto-
mien oikeuksien ja pitkävaikutteisten menojen han-
kintameno on aktivoitu ja se kirjataan vaikutusaika-
naan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi.

Arvioidut poistoajat ovat hyödykeryhmäkohtaisesti
keskimäärin seuraavat:

Aineettomat hyödykkeet

- Huoneistojen peruskorjaukset
3-10 v
- ICT-järjestelmien suunnittelukustannukset
5-10 v

Kiinteistöt

- Asuin-, toimisto- ja hotellirakennukset
40-50 v
- Tavaratalo-, myymälä- ja rakennukset
30-40 v
- Teollisuus-, varasto ym. rakennukset
20-30 v
- Rakennusten ainesosat, menojäännöspoisto
25 %

Kalusto

- Konttorikoneet, -kalusto yms., menojäännös-
poisto 25 %

Rakennusten olennaisten perusparannusten vaikutus
pitoaikaan arvioidaan erikseen. Tuloutettujen arvon-
korotusten osalta on tehty poistot kyseisen erän pito-
ajan mukaan.

Kirjanpidossa tehtyjen kokonaispoistojen ja suunnitel-
man mukaisten poistojen kertynyt erotus merkitään
taseen vastattaviin erään "Tilinpäätössiirtojen ker-
tymä, poistoero" ja tilikauden aikainen poistoeron li-
säys tai vähennys esitetään tuloslaskelmassa erikseen.

9.1.6 Muut erät

Muut velat

Muut velat kuin vakuustekninen vastuovelka merki-
tään taseeseen nimellisarvoon.

Välittömät verot

Tuloslaskelmassa välittömät verot on esitetty suorite-
perusteisesti.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset

Verotettavan tulon ja kirjanpidon tuloksen välisiin jak-
sotuseroihin ja muihin väliaikaisiin eroihin liittyvät las-
kennalliset verovelat ja -saamiset esitetään tilinpää-
töksen liitetiedoissa. Liitetiedoissa esitetään arvos-
tuseroista laskettu laskennallinen verovelka, jonka to-
teutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuo-
den aikana.

Verotusperusteiset varaukset

Kirjanpito- ja verolainsäädännön perusteella on tehty tulosvaikuttavia varauksia.

Pakolliset varaukset

Tuotoista on vähennetty pakollisina eläkevarauksina veloitteista vastaisuudessa aiheutuvat eläkemenot ja mahdolliset työttömyyseläkemenot, jotka kohdistuvat päätyneeseen tai aikaisempaan tilikauteen. Muina varauksina tuotoista on vähennetty keskeneräisten vahinkojen viivästyskorkovaraukset.

9.1.7 Selostus eläketurvasta ja eläkemenojen jaksottamisesta

Henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty TyEL-vakuutuksella.

Mahdollinen lisäeläketurva, jossa etuina ovat vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläke sekä kuolemantapauskorvaus omaisille, on järjestetty vakuutuksella. Lisäeläke kartuttaa eläkettä vuosittain pääsääntöisesti 0,2 prosenttia TyEL:n mukaisen eläkkeen perusteena olevasta vuosiansiosta.

LähiTapiola Kainuu-Koillismaan toimitusjohtajan ja muiden johtajien eläkeikä on kulloinkin voimassa olevan työeläkelainsäädännön mukainen.

Eläkevakuutusmaksut on kirjattu kuluksi suoriteperusteisesti.

9.1.8 Vakuutustekninen vastuuelvelka

Vakuutusmaksuvastuu

Vakuutusmaksuvastuu sisältää tilivuonna ja aikaisempina vuosina kertyneestä vakuutusmaksutulosta sen osan, jota vastaava riski kohdistuu tilivuoden jälkeiseen aikaan. Samanlainen jaksotus tehdään myös tulevan jälleenvakuutuksen palkkioihin. Vakuutusmaksuvastuun määrä lasketaan pro rata parte temporis -periaatteen mukaisesti. Vakuutusmaksuvastuusta ei ole vähennetty vakuutusten aktivoituja hankintamenoja eikä vakuutusmaksuvastuuseen sisälly siirtovastuun täydennyseriä.

Korvausvastuu

Korvausvastuu sisältää tilivuoden jälkeen yhtiön suoritettavaksi tulevat korvausmäärät, jotka aiheutuvat tilivuonna tai aikaisemmin sattuneista vahingoista ja muista vakuutustapahtumista. Korvausvastuuseen sisältyy tasoitusmäärä. Tasoitusmäärä on runsasvahinkoisten vuosien varalle laskettu puskuri, jolla pyritään varmistamaan vastuuelvelan riittävyys myös silloin, kun vastuuelvelkaan oleellisesti vaikuttavat tekijät heilahtelevat epäsuotuisasti.

Finanssivalvonta vahvistaa tasoitusmäärälle laskentäsäännöt yhtiökohtaisesti.

Eläkemutoisten vastuiden korvausvastuun laskennassa, mukaan lukien tuntemattomat vahingot sovelletaan 1,2 (vuoden 2022 tilinpäätöksessä 0,7) prosentin laskuperustekorkoa.

Eläkemutoisten vastuiden korvausvastuun laskennassa käytetään vahinkovakuutuksen referenssiakuolevuusmallia K2021, joka on laadittu Tapaturmavakuutuskeskuksen ja Vakuutuskeskuksen yhteistyönä.

9.2 Laatomisperiaatteissa tapahtuneet muutokset, jotka vaikuttavat tilikauden ja edellisen tilikauden tuloksen vertailukelpoisuuteen

Vastuuelvelan laskennan muutokset

Laskuperustekorkoa nostettiin vuonna 2023 0,7 prosentista 1,2 prosenttiin ja sen vaikutus näkyi yhtiössä kertaluonteisena korvausvastuun pienentymisenä. Vuoden 2023 tilinpäätöksessä laskuperustekorona muutos pienensi yhtiön korvausvastuun määrää yhteensä 2,7 miljoonalla eurolla. Laskuperustekorona nostamisen taustalla on vastuuelvelan katteen turvaavasti arvioitu pidemmän aikavälin sijoitustuotto sekä hyvin reitattujen pitkien valtiolainojen markkinatuotto.

Vapaaehtoisten lajien korvausvastuun kollektiivilaskennan kertoimet päivitettiin ja liikennevakuutuksen kollektiivilaskennan laskentaryhmiä muutettiin vuonna 2023, mikä kasvatti yhtiön korvausvastuuta kertaluonteisesti 0,5 miljoonaa euroa. Lisäksi Liikennevakuutuskeskuksen laskuperusteisiin tehtiin muutoksia, joiden kertaluonteinen vaikutus oli 0,1 miljoonaa euroa yhtiön korvausvastuuta kasvattava. Vuonna 2023 tehdyt korvausvastuun laskentaperiaattemuutokset kasvattivat kokonaisuutena yhtiön taositusmäärää 0,6 miljoonaa euroa kertaluonteisesti.

Laskuperustekorkoa nostettiin myös vuonna 2022 0,5 prosentista 0,7 prosenttiin ja sen vaikutus näkyi kertaluonteisena korvausvastuun pienentymisenä. Vuoden 2022 tilinpäätöksessä laskuperustekorona muutos pienensi yhtiön korvausvastuun määrää yhteensä 1,3 miljoonalla eurolla. Lisäksi Liikennevakuutuskeskuksen laskuperusteisiin tehtiin vuonna 2022 muutos, joka kasvatti vähäisesti yhtiön korvausvastuuta kertaluonteisesti.

9.3 Tunnuslukujen laskentakaavat ja laskentaperiaatteet

9.3.1 Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Vahinkovakuutuksen liikevaihto

= Vakuutusmaksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta
+ Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa
+ Muut tuotot

Tulosanalyysi

Vahinkovakuutustoiminta

Vakuutusmaksutuotot

Korvauskulut

Liikekulut

Muut vakuutustekniset tuotot ja kulut

Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta

Vahinkovakuutusten sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset, niiden oikaisut ja arvon muutokset

Muut tuotot ja kulut

Liikevoitto tai - tappio

Tasoitusmäärän muutos

Voitto tai tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja

Tilinpäätössiirrot

Tuloverot ja muut välittömät verot

Tilikauden voitto tai tappio

Kokonaistulos

= Liikevoitto tai -tappio

+ Taseen ulkopuolisten arvostuserojen, käyvän arvon rahaston ja arvonkorotusrahaston muutos

Hallituksen toimintakertomuksessa liikevoitosta (-tappiosta) käytetään termiä **liiketulos** ja tilikauden voitosta (tappiosta) termiä **tilikauden tulos**.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvoin)

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin suhteessa sitoutuneeseen pääomaan lasketaan sijoituslajeittain ja sijoitusten yhteismäärälle ottaen huomioon kauden aikana tapahtuneet kassavirrat.

Kauden tuotto lasketaan ns. mukautettua Dietz:in kaavaa (aika- ja rahapainotettua kaavaa) käyttäen niin, että sitoutunut pääoma lasketaan lisäämällä kauden alun markkina-arvoon kauden aikaiset kassavirrat painotettuina sillä suhteellisella osuudella koko kauden pituudesta, joka on jäljellä tapahtumapäivästä tai tapahtumakuukauden puolivälistä kauden loppuun.

Sijoitustoiminnan nettotuottoerittely

= Sijoitustoiminnan suorat nettotuotot kirjanpidossa

+ Arvonmuutokset kirjanpidossa

+ Arvostuserojen muutos

Sijoitusjakauma käyvin arvoin

Sijoitussidonnaisen vakuutuksen sijoitukset eivät ole mukana sijoitusjakaumassa. Korkorahastoista pitkän koron rahastot sisältyvät joukkovelkakirjalainoihin ja lyhyen koron rahastot rahamarkkinasijoituksiin.

Sijoitukset sijoitusrahastoihin ja niihin rinnastettaviin muihin yhteissijoitusyrityksiin, jotka sijoittavat kiinteistöihin ja kiinteistöyhteisöihin luetaan kiinteistö-sijoituksiin.

Johdannaisten siirtyvissä erissä olevat laskennalliset arvostuserot ja ennakkomaksuissa olevat premiot kohdistetaan alla olevalle omaisuuserälle.

Raportin kohtaan Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset otetaan mukaan tase-erä Rahat ja pankkisaamiset, kauppahintasaamiset ja -velat sekä johdannaisten vakuudet.

Kokonaispääoman tuotto ilman sijoitussidonnaista vakuutusta prosentteina (käyvin arvoin)

$$\begin{aligned} & \text{Liikevoitto tai -tappio} \\ & + \text{Korkokulut ja muut rahoituskulut} \\ & + \text{Perustekorkokulu} \\ & + \text{Arvonkorotusrahastoon/käyvän arvon} \\ & \quad \text{rahastoon kirjattu arvonkorotus/peruutus} \\ & + \text{Sijoitusten arvostuserojen muutos} \\ = & \frac{\quad}{\text{Taseen loppusumma} + \text{Sijoitusten arvostuserot}} \times 100 \end{aligned}$$

Tunnusluvun jakaja lasketaan tilikauden ja edellisen tilikauden taseen mukaisten arvojen keskiarvona.

Perustekorkokululla tarkoitetaan diskontatun korvausvastuun purkautumisen vaikutusta yhtiön korvauskuluun sen diskontatessa pääomamuotoiset eläkkeet ja/tai mahdolliset muut korvausvastuuerät. Se lasketaan kertomalla vuoden alun diskontattu korvausvastuu edellisen vuoden lopussa käytetyllä perustekorolla.

Tunnusluvussa muihin rahoituskuluihin sisällytetään muut vieraasta pääomasta aiheutuneet erät kuin korkokulut, esimerkiksi tuloslaskelman eriin kirjatut korollisen vieraan pääoman kurssivoitot ja -tappiot.

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Tunnusluku lasketaan keskiarvona kalenterikuukausien lopussa lasketuista henkilökunnan lukumääristä. Lukumäärässä otetaan huomioon palveluksessa olleiden henkilöiden mahdollinen osa-aikaisuus. Henkilökuntaan kuuluvaksi lasketaan ne henkilöt, joille maksetaan tilikauden aikana palkkaa.

9.3.2 Vahinkovakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Vakuutusmaksutulo

= Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta

Vahinkosuhde

Vahinkosuhde prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Vahinkosuhde (ilman perustekorkokulua) prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman perustekorkokulua)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (ilman perustekorkokulua)}} \times 100$$

Tunnusluku lasketaan jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen

Liikekulusuhde

$$= \frac{\text{Liikekulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Yhdistetty kulusuhde

Yhdistetty kulusuhde prosentteina

$$= \text{Vahinkosuhde} + \text{Liikekulusuhde}$$

Yhdistetty kulusuhde (ilman perustekorkokulua)

$$= \text{Vahinkosuhde (ilman perustekorkokulua)} + \text{Liikekulusuhde}$$

Riskisuhde (hallituksen toimintakertomus)

Riskisuhde prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman korvaustoiminnan hoitokuluja)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Riskisuhde (ilman perustekorkokulua) prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman korvaustoiminnan hoitokuluja, ilman perustekorkokulua)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (ilman perustekorkokulua)}} \times 100$$

Toimintakulusuhde prosentteina (hallituksen toimintakertomus)

$$= \frac{\text{Liikekulut} + \text{Korvaustoiminnan hoitokulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

10 Riskienhallinnan liitetiedot

10.1 Yleistä riskienhallinnan järjestämisestä

Riskienhallinta on aktiivista ja ennakoivaa toimintaa, joka tunnistaa, arvioi, rajoittaa, hyödyntää ja valvoo liiketoiminnan uhkia sekä uusia mahdollisuuksia, jotka johtuvat muuttuvista ulkoisista ja sisäisistä olosuh-teista tai LähiTapiolan omasta strategisesta tahtoti-lasta. Tavoitteena on edistää asiakkaiden taloudelli-sen turvan jatkuvuutta ja tukea liiketoiminnan toimin-nallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Vastuullisen yritystoiminnan periaatteiden mukaisesti ryhmässä huolehditaan ja tiedotetaan luotettavasti riskeistä sekä niiden hallinnasta asiakkaille ja muille sidosryhmille.

LähiTapiolan riskienhallintaa ohjaa LähiTapiola-ryh-män yhtiöiden hallitusten hyväksymä riskienhallinta-politiikka, jossa on kuvattu yleiset periaatteet, joita sovelletaan pysyväisohjeina riskienhallinnan järjestä-misessä. Poliitikassa määritellään riskienhallinnan kä-sitteet, pääalueet, prosessit sekä toteuttamisen ja valvonnan vastuut. Riskienhallintapolitiikka päivite-tään vuosittain tai aina kun liiketoiminnan olosuh-teissa tapahtuu merkittäviä muutoksia.

Riskienhallinnan pääalueet ja riskiluokat ovat:

Taloudelliset riskit

- Vakavaraisuuden hallinnan riski
- Markkinariskit
- Luottoriskit
- Likviditeettiriskit
- Keskittymäriskit
- Vakuutusriskit

Operatiiviset riskit

- Toiminnan suunnittelun riskit
- Prosessiriskit
- Järjestelmäriskit
- Henkilöstöriskit
- Juridiset riskit
- Tapahtuma- ja vahinkoriskit

Toimintaympäristön ja strategian riskit

- Yleisen toimintaympäristön riskit
- Markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutok-sien riskit
- Kilpailun ja kilpailijoiden aiheuttamat riskit
- Strategisten valintojen riskit
- Ryhmätason erityisriskit

Kestävyysriskien kartoitus on kytketty osaksi säännö-lisesti toteuttavia liiketoiminnan riskikartoituksia. Kestävyysriskeille on tyypillistä, että ne eivät muo-dosta omaa erillistä riskiluokkaa vaan realisoituvat olemassa olevien riskiluokkien kautta. Kestävyysris-killä tarkoitetaan ympäristöön, yhteiskuntaan tai hal-lintotapaan liittyvää tapahtumaa tai olosuhdetta, jonka toteutumisella saattaisi olla sijoituksen arvoon,

vastuun arvoon, yhtiön ansaintaan tai maineeseen liittyvä kielteinen vaikutus.

10.2 Riskienhallinnan organisointi ja vas-tuut

Hallituksella on kokonaisvastuu riskienhallinnan järjes-tämisestä. Hallitus määrittelee riskienhallinnan ta-voitteet, riskinottohalukkuuden, riskinoton rajat, vas-tuut, mittarit ja valvontaperiaatteet. Hallitus vahvis-taa vuosittain riskienhallintaa käsittelevät suunnitel-mat, varmistaa niiden huomioimisen toimintasuunni-telmissa sekä valvoo suunnitelmien toteuttamista ja noudattamista. Hallitus seuraa säännöllisesti riskien-hallinnan tilaa ja keskeisimpien riskien kehitystä.

Riskienhallinnan vastuutus ja eri osapuolten tehtävät voidaan kuvata kolmen puolustuslinjan avulla. Jokai-sella puolustuslinjalla ja jokaisella toimijalla on oma roolinsa osana riskienhallintajärjestelmän kokonai-suutta.

Ensimmäisen puolustuslinjan toimijoina toimitusjohta-jat ja yhtiöiden muu johto vastaavat riskienhallinnan käytännön valmistelusta, toteuttamisesta ja toteut-tamisen seurannasta. Yhtiöiden johtoryhmien ja ris-kienhallintaan liittyvien eri toimikuntien työjärjestyk-sissä on määritelty näiden tehtävät riskienhallinnassa ja -valvonnassa. Liiketoimintayksiköt vastaavat oman toimintansa riskien kartoittamisesta sekä niihin liitty-vien riskienhallintatoimenpiteiden toteuttamisesta. Jokainen työntekijä on velvollinen kertomaan havait-semistaan riskeistä tai riskienhallinnan kehittämiskoh-teista.

Toisen puolustuslinjan muodostavat tuki- ja kontrolli-toiminnot. Riskienhallinnan valvonnasta vastaa aina muu kuin operatiivisesta toiminnasta vastaava taho. Aktuaari-, riskienhallinta- ja compliance-toiminnot avustavat hallitusta ja johtoa riskienhallinnan valvon-nassa. Kolmannen puolustuslinjan toimijana sisäinen tarkastus tukee esimiehiä valvontavelvollisuuden to-teuttamisessa arvioimalla liiketoimintojen sisäisen valvonnan tilaa sekä tuottamalla johdolle ja toiminto-jen vastuuhenkilöille informaatiota ja toimenpide-eh-dotuksia valvonnan tehostamiseksi. Lisäksi tilintarkas-tus valvoo riskienhallinnan toteuttamista.

LähiTapiola Vahinkoyhtiön hallituksella on LähiTa-piola-ryhmän ylimmän emoyrityksen hallituksena vas-tuu ryhmän riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hal-linnan järjestämisestä ja valvonnasta. Ryhmän ris-kienhallintakomitealla on keskeinen rooli ryhmän ris-kienhallinnan toimintaperiaatteiden valmistelussa sekä ryhmän riskien seurannassa ja valvonnassa. Ryh-män taseenhallintakomitea on taseriskien hallinnan, seurannan ja kehittämisen päätöksenteon elin, ja se raportoi suoraan hallitukselle. Komitea vastaa siitä, että taseriskien hallinta on järjestetty asianmukaisesti ja pääomat ovat tehokkaassa käytössä. Hallitus ni-

mittää sijoitustoiminnan johtoryhmän, joka vastaa sijoitustoiminnan käytännön organisoinnista ja operatiivisesta markkinariskien valvonnasta.

Riskienhallintatoiminnon tehtävänä on avustaa yhtiöiden hallituksia ja muita toimintoja tehokkaan riskienhallinnan varmistamiseksi. Toiminto seuraa riskienhallintajärjestelmän toimivuutta ja yhtiöiden riskiprofiilia kokonaisuutena sekä raportoi riskeille altistumisesta. Lisäksi toiminto neuvoo hallitusta riskienhallintaa koskevissa asioissa.

10.3 Riskien raportointi

Osana riskienhallintaprosessia yhtiön sisäisen riskienhallinnan raportoinnin tavoitteena on tarjota hallitukselle ja ylimmälle johdolle kattava näkymä ryhmän riskiasemasta ja varmistaa, että toteutetut riskienhallintatoimenpiteet ovat linjassa organisaation strategisten tavoitteiden kanssa. Informaation oikeellisuus varmistetaan riittävän ajantasaisella ja tiheällä raportoinnilla, säännöllisillä täsmäytysrutiineilla sekä ajantasaisella dokumentaatiolla, joka sisältää tiedot käytettävistä laskentamenetelmistä sekä järjestelmistä. Tehokkaan riskienhallinnan takaamiseksi liiketoimintojen päätöksenteko ja raportointitoiminnot ovat organisatorisesti eriytetty toisistaan.

10.4 Vakuutustoiminnan riskienhallinta ja prosessit

Vahinkovakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät vakuutus tuotteiden hinnoitteluun ja riskienvalintaan, inflaatioon, korkotason vaihteluun, kuolleisuudessa tapahtuviin muutoksiin ja jälleenvakuutussuojiiin.

Hinnoitteluriskillä tarkoitetaan sitä, että vakuutusmaksut eivät riitä kattamaan vakuutus sopimuksista aiheutuvia korvaussuorituksia ja toimintakuluja. Tärkeimmät hinnoitteluriskit liittyvät käytettyjen tariffimallien riskimaksujen riittävyyteen, kannattavuuden ja vahinkojen seurannan prosesseihin sekä niiden huomioon ottamiseen vakuutusten hinnoittelussa ja merkintäpolitiikassa.

Vakuutusten merkintäpolitiikka määrittelee sallitut vakuutusriskit. Hallitus hyväksyy vakuutusliiketoiminnan kannattavuustavoitteet ja hinnoittelustrategia ohjaa riskivastaavaa sekä oikeudenmukaista hinnoittelua. Vakuutusten merkintäpolitiikan ja hinnoittelustrategian avulla määriteltyjen tavoitteiden toteutumisesta vastaavat liiketoimintayksiköt. Hinnoitteluun ja vakuutusmaksutasoon liittyviä riskejä hallitaan raportointi- ja laskentajärjestelmien jatkuvalla kehittämisellä, jotta tarvittavat muutokset maksutasossa saadaan yhä nopeammin korjattua. Erityisen riskialttiita vakuutusriskejä merkitään joko rajoitetusti tai ne jätetään kokonaan merkitsemättä.

Asiakasriskejä hallitaan asiakasvalintaohjeilla, niiden noudattamisen seurannalla, vahinkorekisterin käytöllä

sekä esimerkiksi vakuutustutkijoiden toiminnalla. Tehokkaalla asiakasvalinnalla on tarkoitus pitää luottotappiot ja korvauskulut tavoitteiden mukaisella tasolla. Suurien riskikeskittymien vaikutuksia minimoidaan säännöllisellä keskittymien tarkastelulla riskiasiantuntijoiden toimesta. Pyrittäessä entistä parempaan asiakasvalintaan ja riskivastaavaan hinnoitteluun, yhtenä tärkeänä keinona ovat liiketoimintayksiköiden ylläpitämät merkintä- ja hinnoitteluvalluudet. Asiakkaiden luotto- ja taustatiedot tarkistetaan ennen asiakasvalintaa.

Ryhmän tutkimusryhmä tutkii, torjuu ja ennaltaehkäisee vakuutustoimintaan kohdistuvaa vakuutusrikollisuutta. Epäselvien vahinkojen selvittely on tärkeä osa tutkimusryhmän toimintaa. Vakavampien tapausten hoito siirretään viranomaisille.

Vastuuvelan riittävyysriskillä tarkoitetaan sitä, että vastuuvetäjä varattu määrä ei riitä varausvuoden jälkeen maksettavaksi tulevien korvausten suorittamiseen. Riskin alariskejä ovat mm. inflaatoriski, korkoriski ja pitkäikäisyysriski.

Inflaatoriskiä sisältyy esimerkiksi henkilövahinkojen sairaanhoitoon ja kuntoutukseen liittyviin kassavirraltaan pitkäkestoisiin korvauksiin. Riski toteutuu, mikäli maksettavien korvausten taso nousee inflaation takia korkeammaksi, kuin hinnoittelussa ja korvausvastuun laskennassa on oletettu, jolloin vakuutusmaksut ja korvausvastuu osoittautuvat riittämättömiksi.

Korkoriski ja pitkäikäisyysriski koskevat lähinnä liikennevakuutuksen pitkäkestoisia eläkeuotoisia korvausvastuita. Vastuita laskettaessa kassavirrat diskontataan perustekorolla. Korkoriski toteutuu, mikäli tulevaisuudessa ei saada vähintään perustekorona mukaista tuottoa vastuita kattavalle omaisuudelle. Pitkäikäisyysriskillä tarkoitetaan korvausvastuun määrittämiseen liittyvän tulevan kuolevuuskehityksen arvioinnin epävarmuutta. Pitkäikäisyysriski realisoituu silloin, jos kuolevuus osoittautuu tulevina vuosina oletettua alhaisemmaksi, jolloin eläkkeitä joudutaan maksamaan odotettua pitempään.

Kirjanpidon vastuuvetäjän laskuperusteissa määritellään eri vakuutusluokkien vastuuvetäjän määräytymisperiaatteet. Korvausvastuun diskonttauksessa käytettävä laskuperustekorko (1,2 %) määrätään siten, että se ei ylitä vastuuta kattavan omaisuuden turvaavasti määrättyä sijoitustuoton tasoa vahinkojen arvioituna selviytymisaikana. Laskuperusteet ovat korkotason ja kuolevuuden osalta sekä muilta määräytymisperiaateiltaan turvaavat. Vastuuvelan riittävyyttä seurataan vuosittain ja tarvittaessa perusteisiin tehdään tarkistuksia. Vakavaraisuuslaskennassa vastuuvetäjän arvostaminen eroaa kirjanpidon arvostamisesta. Vakavaraisuuslaskennassa vastuuvetäjän arvostamisessa pyritään markkinaehtoisuuteen mm. diskonttaamalla vastuuvetäjän riskittömällä korkokäyrällä.

Kirjanpidon vakuutusmaksuvastuu määrätään ns. siirtovaluuttana pro rata -säännön mukaisesti. Eläkemuo-
toinen korvausvastuu arvioidaan Tapaturmavakuu-
tuskeskuksen ja Vakuutuskeskuksen yhteistyössä ke-
hittämällä 2021 kuolevuusmallilla, jossa eläkkeensaa-
jan kuolevuuteen vaikuttaa ikä, sukupuoli, syntymä-
vuosi ja vakuutuslaji. Suuret, tietyn eurorajan ylittävät
vahingot varataan vahinkokohtaisesti osaksi korvaus-
vastuuta. Muiden tunnettujen ja tuntemattomien va-
hinkojen korvausvastuu (kollektiivivaraus) määrätään
tilastollisesti noudattaen tavanomaisia aktuaarillisia
menetelmiä. Turvaavuutta lisätään varaamalla var-
muuslisä osaksi kollektiivivarausta. Vahinkojen tulevia
käsittelykuluja varten tehtävä hoitokuluvaraus mää-
rätään suhteellisenä osuutena varsinaisen korvaus-
vastuun määrästä.

Jälleenvakuutuslajiin liittyvät riskit koskevat jäl-
leenvakuutuslajin luotettavuutta, suojien
hankkimisessa noudatettavia hajautusperiaatteita ja
suurten yksittäisten riskikohteiden merkinnässä nou-
datettavia periaatteita, erityisesti koskien jälleenva-
kuutuslajin varmistamista ennen ensivakuutuslajin
merkittämistä. Lisäksi EML-arviointiin (Estimated Maxi-
mum Loss) liittyvät arviointivirheet voivat toteutues-
saan olla vahingollisia ja riskiä hallitaankin jälleenva-
kuutuslajin rakenteeseen sisältyvällä EML-murtuma-
suojeilla.

Jälleenvakuutuslajiin liittyvää riskiä hallitaan halli-
tuksen vahvistamien jälleenvakuutusohjelman ja jäl-
leenvakuutuslajin hankintaohjeen avulla. Jälleenva-
kuutuslajin ja -ohjelmia suunniteltaessa otetaan
huomioon vakuutuslajin rakenne, vakuutusluokkien
erilaiset volyymit, riskien mahdollinen kumulaatio sekä
vakavaraisuusasema. Näiden tekijöiden perusteella
asetetaan vakuutusluokkakohdaiset omapidätysrajat,
jotka määrittelevät suurimmat omalla vastuulla pi-
dettävät määrät yksittäisissä riskeissä.

Jälleenvakuutuslajiksi hyväksytään vain luottoluokituk-
seltaan riittävän vakavaraisia yhtiöitä. Suurin osa jäl-
leenvakuutuslajista on sijoitettu yhtiöihin, joiden luot-
toluokitus on Standard & Poor'sin mukaan vähintään
(A). Jälleenvakuutuslajin hankitaan hajautetusti riit-
tävän useilta jälleenvakuutuslajin antajilta hallituksen
asettamien limiittien perusteella. Jälleenvakuutuslajin
saatavuuteen ja suojien aukottomuuteen liittyviin ris-
keihin varaudutaan tiiviillä ensi- ja jälleenvakuutuslajin
yhteistyöllä tekemällä ensivakuutuslajin sopimukseen
ja -tarjouksiin tarvittavat muutokset ajoissa.

10.5 Sijoitustoiminnan riskienhallinta ja prosessit

Sijoitustoiminnan riskit koostuvat markkina-, vasta-
puoli- ja likviditeettiriskeistä.

Markkinariskeillä tarkoitetaan varojen ja vastuiden
arvojen muutoksia, jotka johtuvat taloudellisten

muuttujien kuten korkojen, valuuttakurssien, osakkei-
den hintojen tai kiinteistöjen hintojen, muutoksista.
Keskittymäriskit luetaan tässä markkinariskeiksi sa-
moin kuin Solvenssi II -kehikossa. Keskittymäriskkejä
syntyy varojen liiallisesta keskittymisestä esimerkiksi
yksittäisiin vastapuoliin, maantieteellisesti tai toimi-
aloittain. Luotto- ja vastapuoliriskeillä tarkoitetaan
riskiä, että lainan, transaktion, johdannaissopimuksen
tms. vastapuoli ei kykene selviytymään sopimuksen
mukaisista velvoitteistaan. Likviditeettiriskeillä tarkoi-
tetaan rahoituslikviditeetti- tai markkina-likviditeetti-
riskiä. Edellinen johtuu rahoitustarpeiden ja -lähteiden
eriaikaisuudesta. Jälkimmäisellä tarkoitetaan riskiä,
jossa sijoitusomaisuutta ei kyetä muuttamaan kä-
teiseksi riittävän nopeasti.

Yhtiön hallitus käsittelee vähintään vuosittain tai tar-
vittaessa yhtiön sijoitussuunnitelman, jossa se määrit-
telee sijoitustoiminnan tavoitteet, markkinariskei-
noton tavoitetasot ja riskienoton rajat huomioiden
yhtiön vakavaraisuuden, strategiset tavoitteet, va-
kuutusvastuiden sijoitustoiminnalle aiheuttamat vaa-
timukset sekä taloudellisen toimintaympäristön. Sijoi-
tusriskien otto konkretisoituu sijoitusten strategisessa
allokaatiossa, joka sisältää sijoitusomaisuuden omai-
suusluokkakohdaiset neutraalipainot ja sallitut vaihte-
luvälit. Suunnitelmassa kuvataan lisäksi muut sijoitta-
mista ja sijoitusriskienottoa koskevat rajoitteet, ris-
kien- ja vakavaraisuudenhallinnan ohjaus- ja rapor-
tointiprosessit sekä toimenpiteet, joilla varmistetaan
riskienoton ja vakavaraisuuden säilyminen tavoittei-
den mukaisissa rajoissa.

Ryhmän vahinkovakuutusyhtiöiden (pl. Suomen Vahin-
kovakuutus Oy) välisessä yhteisvastuusopimuksessa
kuvattu vakavaraisuusliikennevalokehikko on yhtiöi-
den vakavaraisuuden ja sijoitustoiminnan riskienoton
ohjauksen keskeinen työkalu. Kehikko perustuu viran-
omaismallin mukaiseen vakavaraisuuteen, joka luoki-
tellaan liikennevalovyöhykkeisiin, joille on määriteltä
johdon toimenpiteet. Vihreällä vyöhykkeellä vakava-
raisuus on tavoitellulla tasolla ja varainhoitajat toimi-
vat normaaliin tapaan mandaattinsa mukaisesti.
Vaaleanvihreällä vyöhykkeellä vakavaraisuuden ja
markkinariskeiden seuranta tulee tiivistää. Keltaisella
vyöhykkeellä markkinariskejä ei ole hyväksyttävää ak-
tiivisesti kasvattaa. Punaisella ja mustalla vyöhyk-
keellä edellytetään aktiivisia toimenpiteitä markkina-
riskien vähentämiseksi ja vakavaraisuuden vahvista-
miseksi.

Ryhmän taseenhallintatoiminto valmistelee yhtiöille
sijoitusten strategista allokaatiota koskevat esitykset.
Taseenhallintatoiminto arvioi yhtiön valitseman stra-
tegisen allokaation sopivuutta hyödyntäen esimerkiksi
erilaisia stressitestejä ja antaa yhtiöille tätä koskevan
lausunnon. Ryhmän taseenhallintakomitea seuraa yh-
tiöiden markkina- ja taseriskejä ja antaa tarvittaessa
yhtiöille näitä koskevia suosituksia. Koska strateginen
allokaatio edustaa pitkän aikavälin tavoitteita, sitä

muutetaan vain painavista syistä, jotka voivat liittyä esimerkiksi muutoksiin taloudellisessa toimintaympäristössä, yhtiön vakavaraisuudessa, vakuutuskanassa, sijoitusten pitkän aikavälin tuotto- ja riskidoktuksissa, yhtiön asiakashyvituspoliitikassa tai vakavaraisuusstrategiassa tms.

Yhtiön vastuullinen matemaatikko tekee yhtiön hallitukselle vähintään vuosittain tai tarvittaessa sääntelyn mukaisen selvityksen vastuuvelan, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden riskienhallinnalle ja sijoitustoiminnalle asettamista vaatimuksista.

Ryhmän riskienhallintatoiminto vastaa markkina-, luotto- ja vastapuoli- sekä likviditeettiriskien tunnistamisesta, mittaamisesta, valvonnasta ja raportoinnista. Riskejä mitataan ja seurataan Solvenssi II -vakavaraisuuskehikon viranomaismallin mukaisesti sekä yleisesti käytössä olevilla menetelmillä ml. stressitestaus. Riskejä hallitaan sijoitus suunnitelmassa asetetuilla sijoittamista ja riskienottoa koskevilla rajoitteilla, joilla varmistetaan myös varojen riittävä hajautus strategisen allokaation omaisuusluokkien sisällä. Tarvittaessa riskejä vähennetään allokaatiomuutoksilla.

Korkojen muutos vaikuttaa korkoherkkien sijoitusten, korkojohdannaisten ja vastuiden arvoihin. Tätä taaseen korkoriskiä hallitaan huomioimalla vastuiden rakenteellinen korkoriski sijoitusten strategista allokaatiota muodostettaessa.

Luottoriskiä hallitaan määrämuotoisella, kattavalla ja huolellisella analyysillä luotonmyöntöprosessissa, luottoehtoihin sisällytettävillä vakuuksilla ja kovenanteilla, kohteiden jatkuvalla seurannalla sekä luottokannan riittävällä hajauttamisella.

Pankkivastapuolten käyttöä seurataan ja rajoitetaan ryhmätasolla huomioiden mm. vastapuolten koko ja luottoluokitus ja siten että altistukset ovat riittävästi hajautettu. Jälleenvakuutuksesta syntyvää vastapuoliriskiä hallitaan jälleenvakuutusohjelman mukaisesti.

Riittävän maksuvalmiuden varmistaminen epäsuotuisassakin tilanteessa niin lyhyellä- kuin pitkällä aikavälillä on yksi keskeinen sijoitusten strategisen allokaation muodostamisessa huomioitava tekijä. Säännöllinen likviditeetin seuranta kattaa sekä vakuutusliiketoiminnan että sijoitustoiminnan ja huomioi sekä rahoitus- ja markkinalikviditeettinäkökulmat.

Pitkän aikavälin markkinaskenaarioiden vaikutusta yhtiön vakavaraisuuteen tarkastellaan vuosittain laadittavassa riski- ja vakavaraisuusarviossa (ORSA) sekä vuosineljänneksittäin toteutettavassa sisäisessä vakavaraisuusraportoinnissa.

10.6 Operatiivisten riskien hallinta

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja

ulkoisista tekijöistä. Juridiset/oikeudelliset riskit ja tapahtuma-/vahinkoriskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Toiminnan suunnittelun riskeillä tarkoitetaan vuosisuunnittelun valintoihin, tavoiteasetantaan ja liiketoiminnan muutostilanteisiin sisältyviä riskejä. Operatiivisten riskien hallinnan lähtökohtana on pyrkiä ehkäisemään riskien toteutumista ja minimoimaan riskeistä aiheutuvia vahinkoja.

Operatiivisten riskien hallinnan keskeisimmät osa-alueet ovat riskien kattava tunnistaminen, arviointi ja raportointi eri organisaatioissa ja eri riskialueilla sekä toiminnan laadun ja oikeellisuuden varmistaminen valvonta- ja kontrollitoimenpiteillä.

Operatiiviset riskit kartoitetaan määrämuotoisella riskien kartoitusmenettelyllä vuosittain osana vuosisuunnitteluprosessia sekä aina riskitilanteen olennaisesti muuttuessa. Kartoituksissa tunnistetut riskienhallintatoimenpiteet kytketään osaksi eri liiketoimintayksiköiden vuosisuunnitelmia. Lisäksi jokaisesta hankkeesta, projektista ja merkittävästä liiketoiminnan muutostilanteesta laaditaan aina erillinen riskikartoitus.

Prosesseihin sisältyvien valvonta- eli kontrollitoimenpiteiden avulla varmistutaan toiminnan oikeellisuudesta ja laadusta. Osana operatiivisten riskien hallintaa kirjataan toteutuneet riskit ja läheltä piti -tapahumat sekä tarvittavat jatkotoimenpiteet ryhmän riskitapahtumarekisteriin. Toiminnan häiriöiden ja virheiden sekä operatiivisten riskien aiheuttaminen tappioiden raportointi viranomaisille toteutetaan asetettujen vaatimusten mukaisesti.

Toiminnan jatkuvuuden hallinta varmistetaan jatkuvuus- ja valmiussuunnitelmien säännöllisellä päivittämisellä ja testauksella. Ryhmän yhtiöt ovat vastuussa toimintansa asianmukaisesta järjestämisestä, niihin kuuluvista velvoitteista ja toiminnan jatkuvuuden hallinnasta myös kaikkien ulkoistettujen toimintojensa osalta.

Operatiivisten riskien hallitsemiseksi on lisäksi erillisiä menettelytapoja ja ohjeistuksia mm.:

- prosessiriskien hallintaan
- järjestelmäriskien hallintaan
- juridisten riskien hallintaan
- turvallisuusriskien hallintaan
- tietoturvariskien hallintaan
- hankkeiden ja projektien riskienhallintaan
- vakuutettavissa olevien riskien hallintaan (oma vakuutusturva)

10.7 Toimintaympäristön ja strategian riskien hallinta

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyviä riskejä ovat mm. yleisen toimintaympäristön, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksien, kilpailun ja kilpailijoiden, omien strategisten valintojen ja yhtiöryhmänä toimimisen ja ryhmäsijoitusten riskit.

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyvät riskit kartoitetaan ja niiden merkittävyys arvioidaan vuosittain vuosisuunnitteluprosessin yhteydessä. Menettelynä on ohjeistettu itsearviointi. Tunnistettujen riskien vähentämiseksi ja pienentämiseksi sekä mahdollisuuksien hyödyntämiseksi vastuulliset tahot suunnittelevat ja toteuttavat riskienhallintatoimenpiteitä, jotka toteutetaan osana vuosisuunnitelmia.

Oleellinen osa strategisten riskien hallintaa on strategisten kehityshankkeiden yhteydessä toteutettava riskienhallintatyöskentely. Riskitilannetta käsitellään säännöllisesti hankkeiden ohjausryhmissä. Strategian toteuttamisen riskejä hallitaan strategiamittaristojen määrittelyllä ja säännöllisellä seurannalla.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Kajaanissa 29. päivänä helmikuuta 2024

Ari Piirainen
hallituksen puheenjohtaja

Maria Virranniemi

Veijo Karhu

Ville Hälinen

Kaisa Valkama-Kettunen

Reijo Härkönen

Olli Kokkonen
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Kainuu 18. päivänä maaliskuuta 2024

KPMG Oy Ab

Timo Nummi

KHT

Allekirjoitustosite

SignSpace-palvelussa tehty allekirjoitus

Päiväys: 2024-02-29 14:43:34 (EET)

Tarkistuskoodi: OLE81QUOS9KOE24XE7BAHU4ZV4W9GN9XTSS3
DM1GZ0TEM4PM3L1TIG93M3D67F2V8JBHXMW0HVSJGDNVSVB69
W93QDB64HOQSA6U339A65VINIXRKX72OCQMGPFBY5H

902 Lähitapiola Kainuu-Koillismaa toimintakertomus ja tilinpäätös 2023_pysty.pdf (40 sivua)

cbac6334bfdc8a066599b2c47e4fd1fc2d9805b3597f0a8ed7b471a181b2333

on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelussa.

Rekisteröity koko nimi: **Reijo Tapani Härkönen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**

Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**

Identiteetin tarjoajan maa: **FI**

Varmenteen haltija: **Vastuu Group Oy**

Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Reijo Tapani Härkönen

Allekirjoitettu 2024-02-29 07:56:50 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Ville-Pekka Hälinen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**

Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**

Identiteetin tarjoajan maa: **FI**

Varmenteen haltija: **Vastuu Group Oy**

Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Ville-Pekka Hälinen

Allekirjoitettu 2024-02-29 08:29:39 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Olli Kokkonen**

Titteli: **toimitusjohtaja**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**

Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**

Identiteetin tarjoajan maa: **FI**

Varmenteen haltija: **Vastuu Group Oy**

Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Olli Kokkonen

Allekirjoitettu 2024-02-29 14:42:26 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Veijo Kalervo Karhu**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**

Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**

Identiteetin tarjoajan maa: **FI**

Varmenteen haltija: **Vastuu Group Oy**

Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Veijo Kalervo Karhu

Allekirjoitettu 2024-02-29 14:42:49 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Kaisa Maria Valkama-Kettunen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Vastuu Group Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Kaisa Maria Valkama-Kettunen

Allekirjoitettu 2024-02-29 14:43:02 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Ari Viljami Piirainen**
Titteli: **hallituksen puheenjohtaja**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Vastuu Group Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Ari Viljami Piirainen

Allekirjoitettu 2024-02-29 14:43:20 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Maria Talvikki Virranniemi**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Vastuu Group Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Maria Talvikki Virranniemi

Allekirjoitettu 2024-02-29 14:43:34 (EET)

SignSpace allekirjoituspalvelu

SignSpace® on sähköisen allekirjoittamisen palvelu, jonka tarjoaa SignSpace, Vastuu Group Oy, Business ID 2327327-1, Tarvonsalmenkatu 17 B, 02600 Espoo, Finland.

Tähän dokumenttiin liitetty allekirjoitus on eIDAS asetuksen (N°910/2014) mukainen sähköinen allekirjoitus.

Dokumentin allekirjoittaja(t) on tunnistettu palvelussa seuraavasti:

Pankkitunnistus – Allekirjoittaja identiteetti on varmistettu käyttäen vahvan tunnistautumisen menetelmää. Allekirjoittaja on tunnistautunut allekirjoitustapahtuman yhteydessä Signicat Connect-tunnistuspalveluun pohjoismaisilla pankkitunnuksilla.

Allekirjoituksen autenttisuuden tarkistaminen

SignSpace-palvelu tarjoaa käyttöliittymän sähköisten allekirjoitusten tarkastamiseen. Palvelu on sekä palvelun käyttäjien, että ulkoisten tahojen käytössä. Palvelun avulla vastaanottaja voi varmistua, että hänelle toimitettu allekirjoitettu asiakirjakokonaisuus on alkuperäinen ja muuttumaton. Tarkistuspalvelussa käyttäjän palveluun lataamien tiedostojen eheys tarkistetaan ja näitä verrataan palvelussa tallennettuihin alkuperäisiin tietoihin.

Asiakirjan alkuperäinen versio, joka sisältää kiistämättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot, säilytetään SignSpace-palvelussa.

Allekirjoitettaessa asiakirjasta muodostetaan jakeluversio, joka sisältää PDF-muotoisen allekirjoitussivun PDF-dokumentin viimeisenä sivuna tai muun tiedostomuodon tapauksessa erillisenä PDF-tiedostona. Jakeluversion PDF on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelun sähköisellä leimalla.

Jakeluversion PDF:n alkuperäisyys ja muuttumattomuus on varmistettavissa tarkistamalla PDF-tiedoston allekirjoitus. Tarkistaminen voidaan tehdä SignSpace-palvelussa tai käyttäen esimerkiksi Adobe Acrobat Reader-sovellusta.

Kiistämättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot ovat saatavissa SignSpace-asiakaspalvelun kautta.

Ohje SignSpace -palvelussa allekirjoitetun asiakirjan tarkistamiseen:

- Tarkistajalla tulee olla käytettävissään allekirjoitettu asiakirja (jakeluversio) sähköisessä muodossa.
- Asiakirja voi olla yksi PDF-tiedosto, jonka lopussa on allekirjoitussivu, tai yhden tai useamman tiedoston ja näihin liittyvän PDF-muotoisen allekirjoitussivun kokonaisuus.
- Tarkistaja avaa <https://site.signspace.com/fi/verifointi> sivuston.
- Tarkistaja lataa palveluun allekirjoitetun asiakirjan allekirjoitussivuineen ja saa tiedon palvelun tekemien tarkistusten tuloksista.

Allekirjoitukseen luottaminen

Allekirjoituksen tarkastamiseen ja turvallisuuteen liittyvät tiedot on kuvattu tarkemmin SignSpace-sivustolla: <https://resources.signspace.com/legal-compliance-fi>.

Tarkempi kuvaus on tarkoitettu myös välitettäväksi tarvittaessa kolmannelle osapuolelle jonka käyttöön sähköisesti allekirjoitettu asiakirja luovutetaan.

signspace

<https://signspace.com/fi>

asiakaspalvelu@signspace.fi

0600 301 339 (1,52 eur/min+pvm, viikonpäivinä 8.00 - 16.00)

Allekirjoitustosite

SignSpace-palvelussa tehty allekirjoitus

Päiväys: 2024-03-18 12:54:45 (EET)

Tarkistuskoodi: NFV64QZVPN5V6YOBJ8O0JS5VDH83RGA4FN6
FQB4G3AND2JHODSQAARDGCMZYOGJ3O64ZHNSAIMSA7VCWQF
D6Y52X7ZWJ1P6RKULQ99EWEHXNHBRQ2QDN5DMOZ8I38YR

902 LähiTapiola Kainuu-Koillismaa toimintakertomus ja tilinpäätös 2023_allekirjoitettu.pdf (43 sivua)

3da2d3a1559b44899aca5abe961d0ec7ec4382e706434d3e452b653a767e3249

on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelussa.

Rekisteröity koko nimi: **Timo Erkki Nummi**
Organisaatio: **LähiTapiola Palvelut Oy**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Vastuu Group Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Timo Erkki Nummi

Allekirjoitettu 2024-03-18 12:54:45 (EET)

SignSpace allekirjoituspalvelu

SignSpace® on sähköisen allekirjoittamisen palvelu, jonka tarjoaa SignSpace, Vastuu Group Oy, Business ID 2327327-1, Tarvonsalmenkatu 17 B, 02600 Espoo, Finland.

Tähän dokumenttiin liitetty allekirjoitus on eIDAS asetuksen (N°910/2014) mukainen sähköinen allekirjoitus.

Dokumentin allekirjoittaja(t) on tunnistettu palvelussa seuraavasti:

Pankkitunnistus – Allekirjoittaja identiteetti on varmistettu käyttäen vahvan tunnistautumisen menetelmää. Allekirjoittaja on tunnistautunut allekirjoitustapahtuman yhteydessä Signicat Connect-tunnistuspalveluun pohjoismaisilla pankkitunnuksilla.

Allekirjoituksen autenttisuuden tarkistaminen

SignSpace-palvelu tarjoaa käyttöliittymän sähköisten allekirjoitusten tarkastamiseen. Palvelu on sekä palvelun käyttäjien, että ulkoisten tahojen käytössä. Palvelun avulla vastaanottaja voi varmistua, että hänelle toimitettu allekirjoitettu asiakirjakokonaisuus on alkuperäinen ja muuttumaton. Tarkistuspalvelussa käyttäjän palveluun lataamien tiedostojen eheys tarkistetaan ja näitä verrataan palvelussa tallennettuihin alkuperäisiin tietoihin.

Asiakirjan alkuperäinen versio, joka sisältää kiistämättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot, säilytetään SignSpace-palvelussa.

Allekirjoitettaessa asiakirjasta muodostetaan jakeluversio, joka sisältää PDF-muotoisen allekirjoitussivun PDF-dokumentin viimeisenä sivuna tai muun tiedostomuodon tapauksessa erillisenä PDF-tiedostona. Jakeluversion PDF on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelun sähköisellä leimalla.

Jakeluversion PDF:n alkuperäisyys ja muuttumattomuus on varmistettavissa tarkistamalla PDF-tiedoston allekirjoitus. Tarkistaminen voidaan tehdä SignSpace-palvelussa tai käyttäen esimerkiksi Adobe Acrobat Reader-sovellusta.

Kiistämättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot ovat saatavissa SignSpace-asiakaspalvelun kautta.

Ohje SignSpace -palvelussa allekirjoitetun asiakirjan tarkistamiseen:

- Tarkistajalla tulee olla käytettävissään allekirjoitettu asiakirja (jakeluversio) sähköisessä muodossa.
- Asiakirja voi olla yksi PDF-tiedosto, jonka lopussa on allekirjoitussivu, tai yhden tai useamman tiedoston ja näihin liittyvän PDF-muotoisen allekirjoitussivun kokonaisuus.
- Tarkistaja avaa <https://site.signspace.com/fi/verifointi> sivuston.
- Tarkistaja lataa palveluun allekirjoitetun asiakirjan allekirjoitussivuineen ja saa tiedon palvelun tekemien tarkistusten tuloksista.

Allekirjoituksen luottaminen

Allekirjoituksen tarkastamiseen ja turvallisuuteen liittyvät tiedot on kuvattu tarkemmin SignSpace-sivustolla: <https://resources.signspace.com/legal-compliance-fi>.

Tarkempi kuvaus on tarkoitettu myös välitettäväksi tarvittaessa kolmannelle osapuolelle jonka käyttöön sähköisesti allekirjoitettu asiakirja luovutetaan.

signspace

<https://signspace.com/fi>

asiakaspalvelu@signspace.fi

0600 301 339 (1,52 eur/min+pvm, viikonpäivinä 8.00 - 16.00)

Tilintarkastuskertomus

LähiTapiola Kainuu-Koillismaa Keskinäinen Vakuutusyhtiön yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet LähiTapiola Kainuu-Koillismaa Keskinäinen Vakuutusyhtiön (y-tunnus 0210339-6) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2023. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, epäsuoran rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia yhtiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Yhtiölle suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty tilinpäätöksen liitetiedossa 3.4.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Olennaisuus

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Merkittävimmät arvioidut olennaisen virheellisyyden riskit

Olemme alla kuvanneet arviomme merkittävimmistä olennaisen virheellisyyden riskeistä, mukaan lukien väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskeistä, sekä esittäneet yhteenvedon siitä, miten olemme toimineet näiden riskien johdosta.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontroleja. Tähän on sisällytetty arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

**MERKITTÄVIMMÄT ARVIDUT
OLENAISEN VIRHEELLISYDEN RISKIT**

**KUINKA OLEMME TOIMINEET NÄIDEN
RISKIEN JOHDOSTA**

1 Sijoitusten arvostus (tilinpäätöksen laatimisperiaatteet s. 27-28)

Sijoitusomaisuus on taseessa merkittävin varalisuuserä.

Sijoitukset arvostetaan tilinpäätöksessä pääsääntöisesti alkuperäiseen hankintamenuon tai, kuten kiinteistöt, suunnitelman mukaisin poistoin vähennettyyn hankinta-arvoon tai edellä mainituja alempaan käypään arvoon.

Tilinpäätöksen liitetiedoissa esitetään sijoitusten kirjanpitoarvojen lisäksi sijoitusten käypä arvo sekä sijoitusten nettotulos käyvin arvoin.

Omaisuserien käyvät arvot perustuvat joko markkinanoteerauksiin tai yleisesti hyväksytyjen periaatteiden mukaisesti määritettyihin käypiin arvioihin. Sijoitusten käyvän arvon määrittämiseen liittyy harkinnanvaraisuutta erityisesti niiden omaisuserien ja instrumenttien osalta, joiden markkina-arvoa ei saada julkisista markkinanoteerauksista; näitä ovat esim. pääoma- ja kiinteistösijoitukset.

Sijoitusomaisuuden huomattavan tasearvon sekä sen arvostamiseen liittyvän harkinnanvaraisuuden johdosta sijoitusomaisuus ja sen esittäminen on määritetty tilintarkastuksen kannalta eräksi, johon sisältyy olennaisen virheellisuuden riski.

Olemme arvioineet yhtiön soveltamien tilinpäätösperiaatteiden ja arvostusmenetelmien asianmukaisuutta.

Olemme testanneet arvopapereiden ja kiinteistöomaisuuden kirjaamiseen ja arvostusprosessiin liittyviä sisäisiä kontrolleja.

Tarkastuksen yhteydessä olemme myös verranneet sijoitusomaisuuden arvostuksessa käytettyjä käypiä arvoja ulkopuolisiin hintanoteerauksiin ja muiden sovellettujen arvostusmenetelmien antamiin tuloksiin sekä arvioineet yhtiön omien arvostusmenettelyjen asianmukaisuutta.

Lisäksi olemme arvioineet sijoitusomaisuutta koskevien liitetietojen oikeellisuutta.

2 Vakuutustekninen vastuuvulka (tilinpäätöksen laatimisperiaatteet s. 29)

Vakuutusyhtiölain 9 luvun mukainen vakuutustekninen vastuuvulka on taseen velkojen merkittävin erä.

Vakuutusteknisen vastuuvulkan laskennan perustana on monimutkaisia vakuutusmatemaattisia laskentamalleja ja johdon harkintaa edellyttäviä

Olemme arvioineet vakuutusteknisen vastuuvulkan kirjaamiseen ja laskentaan liittyviä periaatteita ja laskentaprosessia.

Vakuutusmatemaatikkomme on osallistunut tarkastukseen ja arvioinut käytettyjen oletusten ja menetelmien asianmukaisuutta, muun muassa

oletuksia, jotka liittyvät mm. eläkeuotoisissa vakuutuslajeissa vakuutettujen eliniän odotukseen ja käytettävään diskonttauskorkokantaan.

Vastuuvelan laskenta perustuu useiden eri tietojärjestelmien tuottamiin tietoihin ja niiden yhdistelyyn. Tietokannat ovat laajoja ja järjestelmien käsittelemät tietomäärät suuria.

Vastuuvelan merkittävin riski on vastuuvelan riittävyys suhteessa korvausvastuuseen. Eläkeuotoisten vahinkojen korvausvastuun laskennassa käytettävän diskonttokoron määrittäminen ja vahinkotapahtumien arviointi on tehtävä turvaavasti.

Näiden tekijöiden perusteella vastuuvelka on arvioitu tilintarkastuksessa eräksi, johon sisältyy olennaisen virheellisuuden riski.

arvioimalla erityisesti kollektiivivaruksen ja korvauskäsittelyvarauksen laskentakaavojen loogisuutta.

Lisäksi olemme käyneet läpi vastuuvelan kirjanpidollisen käsittelyn asianmukaisuutta ja arvioineet vastuuvelkaa koskevien liitetietojen oikeellisuutta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhtiö aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksesamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntonamme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhtiö pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet LähiTapiola Kainuu-Koillismaa Keskinäinen Vakuutusyhtiön yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana vuodesta 2013 alkaen yhtäjaksoisesti 11 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntonamme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Kajaanissa 18. maaliskuuta 2024

KPMG OY AB

Timo Nummi
KHT